

Analýza trailerů střihače Libora Alexy a proces uvažování při jejich tvorbě

Romana Liščáková

Bakalářská práce
2020

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací
Ateliér Audiovize

Akademický rok: 2019/2020

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Romana Liščáková**
Osobní číslo: **K17146**
Studijní program: **B8209 Teorie a praxe audiovizuální tvorby**
Studijní obor: **Audiovizuální tvorba – Stříhová skladba**
Forma studia: **Prezenční**
Téma práce: **1. Teoretická část:
Analýza trailerů stříhače Libora Alexy a proces uvažování při jejich tvorbě
2. Praktická část:
Audiovizuální dílo nebo tematický soubor audiovizuálních děl, délka minimálně 12minut, stříhová skladba.**

Zásady pro vypracování

1. Teoretická část:

Rozsah práce: minimálně 15 normostran textu bez započítání obsahu, rejstříku a obrazových příloh.

Formální podoba: Jednotná formální úprava teoretické části práce, její uložení a zpřístupnění se řídí aktuální verzí příslušné směrnice rektora. Student odevzdává 1 ks fyzické (tištěné) práce v kroužkové či pevné vazbě. Tištěná verze práce obsahuje originální „Zadání DP/BP“ včetně příslušných podpisů a studentem podepsané Prohlášení o původnosti práce. Práce v elektronické podobě obsahuje nascanované „Zadání DP/BP“ se všemi formálními náležitostmi a také nepodepsané Prohlášení studenta o původnosti práce. Plný text elektronické verze ve formátu PDF/A student odevzdá nahráním do IS/STAG a do příslušné složky na NAS-AAV (viz níže).

Pokyny k vypracování: prostudujte a analyzujte dostupné materiály z profesního hlediska a formulujte závěry a získané vědomosti do podoby akademického/odborného textu.

2. Praktická část:

a) Stříhová skladba audiovizuálního díla v minimální délce 12 minut či soubor audiovizuálních děl oficiálně schválený před odevzdáním Výrobní komisí ateliéru Audiovizuální tvorba.

b) Upoutávka, teaser či trailer na předložené audiovizuální dílo.

c) Písemná explikace z pohledu dané specializace. Minimální rozsah 2 normostrany.

d) Anotace.

e) Technický scénář.

f) Štábová listina.

V případě, že je dílo autorským počinem nebo není součástí praktické části SZZ studenta produkce, je nutné dodržet dále zásady: a – h (dle zadání praktické části práce na oboru Produkce). Tato data odevzdává za projekt vždy jeden člověk. Nezbytná je konzultace s vedením AAV.

Všechny odevzdávané materiály musí splňovat vnitřní technické normy AAV pro odevzdávání prací a musí být řádně popsány (jméno, název, logo fakulty, formát, rozlišení). Součástí závěrečné práce je vytištěný a podepsaný formulář „Údaje o bakalářské práci studenta“.

Ve složce na NAS-AAV, označené „Bakalářská / Magisterská práce“ uložte:

1. Teoretickou práci ve formátu PDF/A dle specifikací výše.
2. Vytvořte podsložku Praktická práce, která bude obsahovat materiály části a- f. Film ve formátu HD (1080p) či 4K (2160p) v odpovídajícím datovém toku a kontejneru MPEG-4 part10 (MPEG-4 AVC).
3. Vytvořte podsložku s názvem Katalog, která bude obsahovat „Podklady pro katalog FMK UTB ve Zlíně“: 10 kusů obrazové dokumentace praktické části závěrečné práce pro využití v publikacích FMK. Formát pro bitmapové podklady: JPEG, barevný prostor RGB, rozlišení 300 dpi, 250 mm delší strana. Formáty pro vektory: AI, EPS, PDF. Loga a texty v křivkách. V samostatném textovém souboru uveďte jméno a příjmení, login do portálu UTB, obor (ateliér), typ práce, přesný název práce v češtině i v angličtině, rok obhajoby, osobní e-mail, osobní web, telefon. Přiložte svou osobní fotografii v tiskovém rozlišení.

Rozsah bakalářské práce: **dle vnitřní normy**
Rozsah příloh: **dle vypracování**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

- HEDIGER, Vinzenz. Sebepropagační události příběhu: Seriálový narativ, propagační diskurs a vynález filmového traileru. Nová filmová historie: antologie současného myšlení o dějinách kinematografie a audiovizuální kultury. Praha: Herrmann, 2004, s. 342-356. ISBN 80-239-4107-0.
Jak prodat film – tematické číslo časopisu Cinepur, č. 108, vydavatel časopis Cinepur, 28.12.2016
JOHNSTON, M. Keith, Coming Soon: Film Trailers and the Selling of Hollywood Technology, vydavatel McFarland (July 1, 2009), ISBN-13: 978-0786444328
KERMAN, Lisa, Coming Attractions: Reading American Movie Trailers, vydavatel University of Texas Press, 2004, ISBN: 0292705581
KERRIGAN, Finola, Film marketing, vydavatel Butterworth-Heinemann; 1 edition (November 10, 2009) ISBN: 9781138013360

Vedoucí bakalářské práce: **doc. MgA. Libor Nemeškal, Ph.D.**
Ateliér Audiovize

Datum zadání bakalářské práce: **13. prosince 2019**
Termín odevzdání bakalářské práce: **15. května 2020**

---

doc. Mgr. Irena Armutidisová
děkanka

MgA. Irena Kocí
vedoucí ateliéru

Ve Zlíně dne 13. prosince 2019

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ / DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou/diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské/diplomové práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji, že:

- jsem na bakalářské/diplomové práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.

Ve Zlíně dne: .....

Jméno a příjmení studenta: .....

.....
podpis studenta

ABSTRAKT

Hlavnou témou bakalárskej práce je strihová skladba filmového traileru. Práca sa zaoberá analýzami trailerov strihača Libora Alexu naprieč rôznorodými filmovými žánrami. Prvá, teoretická časť práce sa zaoberá definíciami pojmov súvisiacimi s filmovým trailerom. Prostredníctvom týchto pojmov sú analyzované konkrétne trailery v analytickej časti práce. Na ich základe je následne zadaná pomyselná štruktúra filmového traileru. Poslednú, projektovú časť práce tvorí trailer, ktorého strih je výsledkom princípov a postupov tejto zadanovej štruktúry.

Kľúčová slova: trailer, filmový trailer, strihová skladba, Libor Alexa, strihač, trojaktová štruktúra

ABSTRACT

The main topic of this bachelor thesis is the editing of movie trailers. The bachelor thesis attempts to analyse trailers of the editor Libor Alexa throughout various movie genres. The first part of the thesis discusses definitions of the terms related to film trailer. Particular trailers are analysed using these terms in the analytic part of the thesis. Consequently the hypothetical structure of movie trailer is based upon these analyses. The last, project part consist of one particular trailer dedicated to demonstrate all the fundamental principles and methods of the defined structure.

Keywords: trailer, movie trailer, editing, Libor Alexa, editor, paradigm

POĎAKOVANIE:

Rada by som poďakovala svojmu vedúcemu práce doc. MgA. Liborovi Nemeškalovi, Ph.D. za pomoc pri výbere témy, nájdenie správneho smeru a cenné poznámky a rady pri vedení tejto bakalárskej práce. Taktiež veľmi ďakujem Liborovi Alexovi za ochotu a pomoc pri analýzach, vynaloženie času a úsilia pri konzultáciách a pozitívny prístup k spätnej väzbe.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČASŤ	11
1 FILMOVÝ TRAILER	12
1.1 HISTÓRIA TRAILERU	12
1.2 TRAILER, TEASER, UPÚTAVKA	14
1.3 SKLADBA TRAILERU	15
1.3.1 Nenaratívna analýza	15
1.3.2 Naratívna analýza	16
1.3.3 Žánrová analýza	18
1.3.4 Analýza vzťahov medzi zábermi.....	19
2 METODIKA	21
II ANALYTICKÁ ČASŤ	22
3 ANALÝZA KONKRÉTNÝCH TRAILEROV	23
3.1 TRAILER K FILMU „JÁ, OLGA HEPNAROVÁ“	23
3.1.1 Žánrová analýza	23
3.1.2 Naratívna analýza.....	24
3.2 TRAILER K FILMU NEPRAVDĚPODOBNÁ ROMANCE	29
3.2.1 Žánrová analýza	29
3.2.2 Naratívna analýza.....	30
3.3 TRAILER K FILMU SVĚT PODLE DALIBORKA	34
3.3.1 Žánrová analýza	35
3.3.2 Naratívna analýza.....	35
3.4 TRAILER K FILMU PRVNÍ AKČNÍ HRDINA	39
3.4.1 Žánrová analýza	39
3.4.2 Naratívna analýza.....	40
3.5 TRAILER K FILMU ZLATÝ PODRAZ	43
3.5.1 Žánrová analýza	44
3.5.2 Naratívna analýza.....	44
4 KOMPARAČNÁ ANALÝZA	49
III PROJEKTOVÁ ČASŤ	50
5 STRIH VLASTNÉHO TRAILERU K FILMU PRVNÍ AKČNÍ HRDINA	51
5.1 EXPLIKÁCIA A ANALÝZA POSTUPU PRÁCE PRI STRIHU TRAILERU K FILMU PRVNÍ AKČNÍ HRDINA	52
5.2 KOMPARÁCIA ORIGINÁLNEHO TRAILERU S VLASTNÝM STRIHOM	56
ZÁVER	58
ZOZNAM POUŽITÝCH LITERÁRNYCH ZDROJOV	60

ZOZNAM POUŽITÝCH ZDROJOV.....	61
ZOZNAM POUŽITÝCH A CITOVANÝCH ZDROJOV TRAILEROV.....	62
ZOZNAM OBRÁZKOV	63
ZOZNAM GRAFOV	65

ÚVOD

Trailer nebol vždy vo filmovom priemysle samozrejmosťou. V minulosti sa k propagácii filmov využívali predovšetkým plagáty, prípadne kartičky v halách hotelov, z ktorých vo svojich začiatkoch trailer čerpal estetickú stránku¹.

Filmový trailer sa však postupne stal najvyužívanejším prostriedkom reklamy a nadobudol svoju aktuálnu podobu. Tá síce nemá presný charakter, avšak existujú spoločné znaky a prvky, vďaka ktorým štruktúra traileru funguje a dokáže prilákať diváka do kina.

V tejto práci sa budem venovať analýze konkrétnych trailerov zastupujúcich špecifické kategórie žánrov. Konkrétne sa pritom chcem zamerať na analýzu a komparáciu strihu trailerov Libora Alexu, filmového režiséra a strihača, ktorý strihal trailery k vybraným filmom. Výber trailerov predstavuje prierez rôznorodnej tvorby súčasnosti.

Podľa vzoru trailerových strihačov, ktorých postup práce pozostáva v prvom rade z pozretia filmu až následného strihu traileru, pri písaní tejto práce zvolím obdobnú metódu. Aby som z pohľadu strihača trailerov dosiahla čo najautentickejšie analýzy, trailery k filmom podrobím rozborom vždy až po pozretí filmu.

Pre potreby rozborov konkrétnych trailerov si na začiatku mojej práce zadefinujem základné pojmy týkajúce sa traileru a filmovej reči. Informácie budem čerpať v prvom rade z knihy od filmovej teoretičky Lisy Kernan, *Coming Attractions a Dramaturgia strihovej skladby* od profesora Ľudovíta Labíka.

Neoddeliteľnou súčasťou mojej práce budú výroky strihača Libora Alexu, ktoré sa viažu ku konkrétnym cieľom a motívom v strihu, a ich výpovedným hodnotám. O tieto výroky prácu obohatím až po mojich autorských analýzach jednotlivých trailerov.

Hlavnými tézami tejto bakalárskej práce sú :

1. Pri strihu traileru sú esenciálnymi prvkami najmä žáner filmu a temporytmus.
2. Trailer využíva obdobnú trojaktovú štruktúru ako film. Výraznejšie odchýlky však nastávajú v treťom akte – rozuzlení.
3. Práca so sujetom a fabulou, a teda s odhaľovaním informácií divákovi, je pri každom traileri individuálna.

---

¹ JOHNSTON, Keith M. *Coming soon : film trailers and the selling of Hollywood technology*. Jefferson, N.C.: McFarland, 2009. 154 s. ISBN 978-0786444328.

4. Aj napriek istým spoločným dramaturgickým, naratívny a štrukturálnym prvkom pri väčšine súčasných filmových trailerov nie je možné presne stanoviť ich unifikovanú podobu – trailer ako prostriedok kreatívneho vyjadrenia.

Všetky nadobudnuté informácie využijem v analytickej časti práce pri rozbere trailerov a ich následnej komparácii. Následne poznatky aplikujem na strih vlastného traileru k filmu *První akční hrdina* (2019, R: Jan Haluza), v ktorom sa budem snažiť využiť zadanú štruktúru. Zároveň potvrdím alebo vyvrátim tézy, ktoré som si na začiatku práce stanovila.

I. TEORETICKÁ ČASŤ

1 FILMOVÝ TRAILER

Filmový trailer považujeme v kinematografickom priemysle za jeden z pilierových prostriedkov marketingovej komunikácie. Všeobecne povedané je trailer krátka forma reklamy, ktorá slúži na propagáciu pred samotným uvedením filmu do kín. Odborníci a filmoví teoretici sa v definícii traileru pretínajú, avšak neopakujú².

„Štúdia na Novom Zélande (Finsterwalder *et.al.*, 2012) zaoberajúca sa vnímaním filmových trailerov prichádza s myšlienkou, že pre divákov je známkou kvality herecké obsadenie a žáner sprostredkovaný trailerom dopomáha k nastoleniu predpokladaného obsahu filmu.“³

Profesorka Lisa Kernan vo svojej práci konštatuje a formuluje tézu, podľa ktorej by trailery mali obsahovať dva prvky. Základom všetkého je „nepredbehnúť jedinečnosť celkového zážitku v kine a zároveň dosiahnuť vyšší zmysel v prítomnosti“.⁴ To znamená dať divákovi dostatok informácií na to, aby ho film značne zaujal a zároveň ho presvedčiť ísť si snímok pozrieť. Nie však „vyšplechnúť“ naňho všetko zlomové a vo filme podstatné.

1.1 História traileru

Zrod filmových trailerov sa datuje k obdobiu pred približne 100 rokmi. Prvý trailer⁵ nebol však vo filmovom, ale v divadelnom priemysle, konkrétne k divadelnému predstaveniu na Broadwayi, v roku 1913. Niesol názov *The Pleasure Seekers* (1913, R: Nils Granlund) a v súčasnosti by sme ho skôr označili za nepodarené, prípadne zákulisné zábery.

Trailery boli na začiatku svojho života premietané vždy po skončení filmu, vďaka čomu si získali aj svoj názov⁶. Pôvodný kinematografický význam termínu „trailer“ označoval koniec filmového pásu.

---

² Porovnanie definícií : KERNAN, Lisa. 2004. *Coming attractions : reading American movie trailers*. Austin : University of Texas Press, 2004. 10 s. ISBN 0292705581.,

JOHNSTON, Keith M. *Coming soon : film trailers and the selling of Hollywood technology*. Jefferson, N.C.: McFarland, 2009. 153 s. ISBN 978-0786444328.

³ KERRIGAN, Finola. *Film marketing*. Second edition. New York: Routledge, 2017. 92 s. ISBN 9781138013360. (A study of reception of film trailers in New Zealand (Finsterwalder *et.al.*, 2012) found that the actors were significant for viewers assigning quality evaluations to films based on trailers, while genre communicated through the trailer was the signal for content expectations.) preložila Romana Liščáková

⁴ KERNAN, Lisa. 2004. *Coming attractions : reading American movie trailers*. Austin : University of Texas Press, 2004. 24 s. ISBN 0292705581. (Trailers do, however, retain their particular function of withholding the fullness of the cinema event, even as they display a unique sense of heightened presence.) preložila Romana Liščáková

⁵ DISTEFANO, Daniel. *A Brief History of Film Trailers* [online]. 2015, 1.júl [cit. 2020-08-03]. Dostupné z: <https://sites.lsa.umich.edu/mqr/2015/07/a-brief-history-of-film-teasers-or-turns-out-this-post-is-not-about-peter-orner/>

⁶ SERAFINO, Jay. *Why Are Movie Previews Called 'Trailers'?* [online]. 2016, 1.september [cit. 2020-08-03]. Dostupné z: <https://www.mentalfloss.com/article/83734/why-are-movie-previews-called-trailers>

Je to čierna časť bez záznamu, ktorá slúži ako ochrana pred poškodením, opak začiatkovej časti – leaderu. Netrvalo však dlho, kým produkcia neurobila zásadný krok k radikálnej zmene.

Návštevníci kín zväčša opúšťali sály takmer hneď po dopozeraní hlavného filmu. To určitým spôsobom postupne prinútilo prevádzkovateľov kín k premietaniu trailerov ešte vždy pred hlavným filmom. Názov „trailer“ sa však ustálil, a tak mu pomenovanie zostalo.

Trailery si začali vytvárať konkrétnejšiu formu okolo 50tych rokov 20teho storočia. V tomto období vznikali pomerne dlhé trailery, ktoré trvali 3 až 4 minúty a ich cieľom bolo najmä upútať diváka a vytvoriť povedomie o filme. Mužský voice-over sprevádzal divákov zhustenou verziou filmu a previedol ich kľúčovými scénami. Boli to napríklad trailery k filmom *Ben-Hur* (1959, R: William Wyler) alebo *Helen of Troy* (1956, R: Robert Wise)⁷.

V 60tych rokoch sa do popredia dostala nová generácia autorov, ktorých cieľom bolo osloviť hlavne mladú generáciu a predstaviť alternatívny pohľad na kultúru. Vznikali trailery, ktoré boli založené na svižnom strihu, komentári, výrazných titulkoch, hravosti a hudobnom sprievode. Často vyžrádzali dej, niekedy aj s rozuzlením. Boli to napríklad trailery k filmom *The Graduate* (1967, R: Mike Nicholls) alebo *Bonnie and Clyde* (1967, R: Arthur Penn).

V roku 1964 sa režisér Stanley Kubrick chcel trailerom k jeho filmu *Dr. Strangelove or: How I Learned to Stop Worrying and Love the Bomb* odvrátiť od klasickej Hollywoodskej formy. Najal si grafického dizajnéra Pabla Ferra, ktorý pri strihu pracoval s rapidmontážami, rýchlym strihom a asociáciami, ktoré v konečnom dôsledku priniesli traileru nezvyčajnú a jedinečnú podobu. Následne spolupracovali aj v roku 1971 pri strihu traileru k filmu *The Clockwork Orange*, pri ktorom posunuli hranice kontroverznosti ešte ďalej. Každý záber využitý pri strihu trval len pár okienok, čím sprostredkovali divákovi obzvlášť psychadelický pocit z filmu a nevyzradili mu pritom celý dej⁸. Tým sa trailer vo svojej podstate opäť niekam posunul a začal sa pretvárať.

V 70tych rokoch s príchodom blockbusteroz prišla opäť nová forma traileru. Po filme *The Jaws* (1975, R: Steven Spielberg), ku ktorému nahovoril komentár Don LaFontaine sa spustila vlna drahých televíznych kampaní s analogickou podstatou.

---

⁷ LAFOLLETTE, Josh. The History Of Movie Trailers. *Odyssey* [online]. Judson University, 2016, 21.november [cit. 2020-08-02]. Dostupné z: <https://www.theodysseyonline.com/the-history-of-movie-trailers>

⁸ LAFOLLETTE, Josh. The History Of Movie Trailers. *Odyssey* [online]. Judson University, 2016, 21.november [cit. 2020-08-02]. Dostupné z: <https://www.theodysseyonline.com/the-history-of-movie-trailers>

Ohromujúce titulky sú definitívne nahradené voice-overom a dochádza k celkovej premene formy a prepojenosti s hudbou.

S nástupom digitalizácie došlo k radikálnej zmene nielen vo filme, ale samozrejme aj v traileri⁹. Stal sa samostatným žánrom a v súčasnosti existuje takmer pre každý film. S technologickým pokrokom došlo na jednej strane k veľkej dostupnosti, no na druhej strane k súboju o diváka, ktorý si vyberá z veľmi veľkého množstva. Trailer prešiel dlhou cestou a veľkým vývojom k formátu, pod akým ho poznáme a vnímame dnes.

1.2 Trailer, teaser, upútavka

Britský filmový teoretik Keith M. Johnston k problematike trailerov uvádza : „Trailer by sme mali chápať ako samostatnú sebestačnú jednotku hodnú analýz.“¹⁰ Trailer je reklama na celovečerný film, ktorý uvidíme o pár týždňov v kine. Jeho maximálna dĺžka je 150 sekúnd, čo je stopáž povolená MPAA (Motion Picture Association of America), americkou asociáciou zastupujúcou filmové štúdiá. Na trh sa prevažne uvádza jeden oficiálny trailer. „Trailery sú lepšie než filmy.“¹¹ Dobrý trailer dokáže predat' aj veľmi zlý film. Pri skutočne dobrom traileri vám niekedy po tele prebehnú dokonca zimomriavky a v danom momente máte neutíšiteľnú túžbu film vidieť. Niekedy je následné pozretie filmu sklamaním, ale dôležité je, že ste sa na film vybrali a pozreli si ho. Tým pádom trailer splnil svoju úlohu – prilákať vás do kina. Paul Lazarus zas prirovnáva marketing a výrobu traileru k predávaniu jahôd. Predajcovia vždy poukladajú navrch tie krásne, šťavnaté a sýto červené jahody a tie hnilé a nie príliš vábivé nechajú schované pod nimi¹². Presne tak, ako trailer vyberá vždy tie najlepšie scény, ktoré ho pomáhajú predat'.

Aj napriek tomu, že je filmový trailer v súčasnosti stále najviac užívaným prostriedkom audiovizuálnych marketingových kampaní filmov, v posledných dekádach sa objavili aj ďalšie obdobné formy propagácie. Medzi nich z môjho pohľadu patrí napríklad teaser a televízna upútavka.

---

⁹ LAFOLLETTE, Josh. The History Of Movie Trailers. *Odyssey* [online]. Judson University, 2016, 21.november [cit. 2020-08-02]. Dostupné z: <https://www.theodysseyonline.com/the-history-of-movie-trailers>

¹⁰ JOHNSTON, Keith M. Coming soon : film trailers and the selling of Hollywood technology. Jefferson, N.C.: McFarland, 2009. 154 s. ISBN 978-0786444328. (My belief is treating trailers as highly structured texts in their own right.) preložila Romana Liščáková

¹¹ KERNAN, Lisa. 2004. *Coming attractions : reading American movie trailers*. Austin : University of Texas Press, 2004. 1 s. ISBN 0292705581. (They are better than films.) preložila Romana Liščáková

¹² JOHNSTON, Keith M. Coming soon : film trailers and the selling of Hollywood technology. (LAZARUS, Paul, 1994, 5.február citovaný JOHNSTON, Keith, 2009) Jefferson, N.C.: McFarland, 2009. 121 s. ISBN 978-0786444328.

Slovo Teaser môžeme preložiť ako krátku filmovú upútavku. Do sveta prichádza zväčša vo veľkom predstihu oproti traileru, má iný charakter a kratšiu stopáž. Na rozdiel od traileru neodhaľuje premisu, základné informácie, postavy, podstatné háčiky a otázky. Častokrát ide len o jeden záber, ktorý má diváka na nový film naladiť. Snaží sa len upútať pozornosť a zanechať vo vzduchu niečo nové, čo si pýta odpovede.

Upútavka, alebo aj „featurette“, je sama o sebe špecifická kategória trailerov. V českom a slovenskom prostredí sa pre ňu môže taktiež využívať termín PDK – pozvánka do kina. Upútavka sa neuvádza v kine, ale v televízii. Platia pre ňu iné princípy z hľadiska vizuálneho aj časového. Jej dĺžka by nemala prekročiť tridsať sekúnd z dôvodu časového ustanovenia klasických reklamných blokov. Zároveň podlieha odlišným pomyselným normám vizuálu, keďže je premietaná na menšej ploche. Menšia plocha udáva rozloženie obrazu pre diváka tak, aby nestrácal pozornosť a aby sa vedel zorientovať. To znamená väčšie titulky, využitie užších záberov a menej postáv.

1.3 Skladba traileru

Trailer vznikol z filmu. Preberá po ňom nie len túžbu a schopnosť zaujať diváka, ale aj samotnú skladbu a štruktúru. Môžeme ho považovať za stručného sprievodcu filmom, ktorý nám bol čiastočne prístupný.

Trailer by mal správne a adekvátne predstaviť postavy a ich charaktery, vyvinúť potenciálne vzťahy a nahliadnuť pod povrch zápletky. Následne ukazuje cieľ, sériu komplikácií a antagonistu, ktorých podstatu však neozrejní a tým pokladá otázky, stanovuje háčiky a necháva nás v neistote, ktorá nás ťahá do kina. Na konci traileru je zvyčajne vystrihnutý vtip, alebo konkrétna scéna, ktorá skompletizuje naše zdanlivé predstavy o filme.

K analýze skladby trailerov je možné pristupovať z niekoľkých rôznych uhlov pohľadu. Môže ísť o naratívnu analýzu, žánrovú analýzu, štruktúrálnu či nenaratívnu analýzu, formálnu analýzu, dramaturgickú analýzu, analýzu vzťahov medzi zábermi a iné.

1.3.1 Nenaratívna analýza

Nenaratívnu súčasťou traileru sú green, red alebo yellow band, produkčné logo, cast run, samotný názov filmu, dátum premiéry a billing block.

Green, red alebo yellow band predstavuje „rating“ filmového traileru a teda jeho prístupnosť vekovým kategóriám, podobne ako pri filme. Zelená plocha značí, že trailer je určený všetkým, bez rozdielu na vek. Červená plocha povoľuje trailer sledovať len obmedzenému

publiku, a teda poukazuje na to, že nie je vhodný pre širokú verejnosť. Takéto označenie sa využíva napríklad pri hororoch, psychologických thrilleroch, alebo traileroch s obsahom nevhodných pre maloletého diváka a citlivé povahy. Žltá plocha povoľuje sledovať trailer len vekovo primeraným internetovým používateľom. Tento band bol vytvorený za účelom pozerania drsnejších trailerov po internete. Pováčšine však neobsahuje príliš sexuálny ani násilný obsah.

Následne sa na obrazovke väčšinou zobrazí produkčné a distribučné logo filmu. Nie je to však pravidlom.

Cast run, a teda vymenovanie hercov, je veľmi flexibilná a kreatívna zložka formálnej časti traileru. Je možné ju zasadiť kdekoľvek. Na začiatok, do prostriedku, prípadne nemusí byť využitá vôbec. Častokrát sú však trailery vystavané len na samotnom predstavovaní charakterov a postáv.

Na konci traileru obvykle nasledujú po sebe idúce údaje o filme : názov filmu, následne dátum premiéry a billing block, čo je zoznam hlavných hercov a členov štábu, ktorým je zakončená veľká väčšina trailerov.

1.3.2 Naratívna analýza

1.3.2.1 Trojaktová štruktúra

Na rozdiel od filmovej trojaktovej štruktúry sa v traileri nenachádza posledný bod – rozuzlenie. To znamená prenechanie priestoru pre fantáziu, zvedavosť a túžbu film vidieť. Podľa profesorky Lisy Kernan¹³ môžeme však trailer, rovnako ako film, rozdeliť na tri časti. Prvá počiatková časť nás uvádza do deja a predstavuje nám základné informácie o filme. Predstavuje nám jeho štruktúru a žáner, ktoré reprezentujú pomyselný prísľub divákovi. Už na začiatku nastavíme divákovi sťaby ruku a čakáme, či sa nechá zviest'.

Druhá prostredná časť naďalej koketuje s príbehom. Rozvádza dejovú linku, postupne necháva diváka tápať a pomaličky po kúskoch mu predostiera, čo všetko pri filme zažije.

Táto pasáž poväčšine prechádza do poslednej časti veľkým vyvrcholením.

Posledná tretia časť je veľkolepý záver. Často býva zdôraznená dramatickou hudbou, prípadne ide o rapid-montáž nosných, efektných, eventuálne silných a emotívnych záberov, ktorej súčasťou môže byť aj cast-run.

---

¹³ KERNAN, Lisa. 2004. *Coming attractions : reading American movie trailers*. Austin : University of Texas Press, 2004. 55 s. ISBN 0292705581.

„Pro nás je struktura traileru ta klasická troj-aktovka. Začátek, prostředek a konec, s tím že každá fáze má ještě další podkapitoly.“¹⁴

1.3.2.2 *Fabula, sujet a motívy vo filme a traileri*

Nepísaným pravidlom pri strihu traileru je fakt, že ho nestrihá strihač, ktorý strihal originálny film, ale človek presne na to určený. Je to najmä kvôli objektívite a prílišnej znalosti filmu, jeho slabých a silných stránok či vtipov alebo jump-scareov, ktoré strihač daného filmu dokonale pozná.

Strihač traileru môže mať k dispozícii postrihaný film, z ktorého rovno postrihá trailer, alebo edituje zo všetkých záberov, ktoré boli natočené. Tým pádom sa častokrát môže stať, že sa v traileri vyskytne záber, ktorý v samotnom filme na koniec ani nie je. Výber konkrétnych záberov veľmi úzko súvisí so vzťahom sujetu a fabule.

Termíny fabula a sujet definujú podanie a rozprávanie príbehu.

„Fabula je chronologická štruktúra, kde jednotlivé epizódy a konflikty po sebe nasledujú v kauzálnej časovej následnosti. Sujet je konkrétna štruktúra epickej alebo dramatickej fabuly, kde môžu byť udalosti poprehadzované za účelom zvýšenia dramatickosti rozprávania.“¹⁵

Sujet v diele je to, čo vidíme. Záber za záberom, scéna za scénou, sekvencia za sekvenciou. Je to systém, ktorým sú komponované udalosti v deji.

Fabula sa realizuje prostredníctvom sujetu. Je to celistvý príbeh a všetko to, čo vo filme vidíme aj nevidíme. Je to to, ako si veci vo filme vysvetľujeme a ako chápeme súvislosti. V podstate nám utvára rámec onoho sveta filmu, ktorý vnímame.

Vzťah a spätosť sujetu a fabule nemá vždy rovnaké pravidlá vo filme ako v traileri.

Filmom rozprávame príbeh, prirodzený sled udalostí, ktorý nám pokladá otázky a následne dáva odpovede.

V traileri sú nám informácie predostierané tak, aby nám bolo položených čo najviac otázok, avšak zodpovedaných čo najmenej z nich. To znamená vypustenie niektorých dôležitých prvkov zo sujetu tak, aby fabula dávala zmysel len do určitej miery. Tak, aby sme po nej bažili.

Zaujímavé je rozmiestnenie záberov vo filme a v traileri. Úvodný záber filmu sa nie vždy musí nachádzať na úvode traileru alebo tam nemusí byť zahrnutý vôbec.

¹⁴ ALEXA, Libor. osobná komunikácia, [telefónický rozhovor], 17.12.2019

¹⁵ LABÍK, Ľudovít. *Dramaturgia strihovej skladby: horizontálna a vertikálna štruktúra filmového príbehu*. Zlín: VeRBuM, 2013. 13 s. ISBN 9788087500309.

Tak isto aj záber posledný. Ten sa vo veľkej časti trailerov nenachádza, aby sa nevyzradila pointa a koniec filmu. Tým pádom nám zostáva stred filmu, z ktorého sú do traileru vystrihané najmä silné a vizuálne prítlačivé časti, ktoré prilákajú diváka do kina. Tie môžu byť strihané podľa temporytmu a v skutočnosti na seba vôbec nadväzovať nemusia. Vytvárajú len pocit, formujú náladu a tvoria puzzle, ktorým chýba veľa kúskov k finálnemu obrázku.

Okrem sujetu a fabule sa vo filme a v traileri dajú porovnávať aj motívy, ich zasadenie a opodstatnenie. Podľa profesora Ľudovíta Labíka¹⁶ majú motívy vo filmoch danú štruktúru. Vždy hovoríme o expozícii, vývine a význame motívu. Expozícia predstavuje začiatok a prvý stret s daným motívom. Vývin je nositeľom vývojovej fázy, ktorá nemusí byť len jedna. Motív sa môže vyvíjať refrénovo, no jeho opakovanie by nemalo byť nadužívané. Význam motívu zobrazuje kauzalitu jeho využitia, kedy by nám mal byť sprostredkovaný príčinný dôvod jeho existencie. Motívom môže byť hrdina, rekvizita, situácia, v podstate čokoľvek.

To, ako je možné preskupiť niekedy veľmi zásadné motívy či momenty a prekopať celú štruktúru filmu je podľa môjho názoru na traileroch to najzaujímavejšie a podtrhuje to kreativitu tohto formátu.

1.3.3 Žánrová analýza

„Mimo toho, že sa trailery začali vyčleňovať ako samostatný žáner (spolu s ďalšími druhmi propagácie) boli taktiež veľmi nápomocné pri formovaní a legitimácii Hollywoodských žánrov.“¹⁷

V súčasnosti môžeme podľa môjho názoru povedať, že je to často práve žáner, ktorý definuje filmovú reč v traileri a samotná žánrovosť filmu je pri jeho strihu esenciálna.

Žáner súvisí s cieľovou zmeskou ľudí, na ktorých je film smerovaný. Podľa toho, na aký film sa do kina chystáme, taký trailer dostaneme.

Akčné filmy majú akčné trailery, postavené zvlášť na vypätých situáciách, obdivuhodných kúskoch dabárov a celkovo ťažia predovšetkým z akcie, ako vo filme samotnom.

---

¹⁶ LABÍK, Ľudovít. *Dramaturgia strihovej skladby: horizontálna a vertikálna štruktúra filmového príbehu*. Zlín: VeRBuM, 2013. 15 s. ISBN 9788087500309.

¹⁷ KERNAN, Lisa. 2004. *Coming attractions : reading American movie trailers*. Austin : University of Texas Press, 2004. 14 s. ISBN 0292705581. (In addition to being a genre of sorts of their own, trailers (along with other promotional discourses) have been instrumental in the formation or legitimation of Hollywood genres.) preložila Romana Liščáková

Vsádzajú najmä na husiu kožu počas sledovania. Jeden z najklasickejších akčných trailerov je napríklad k filmu *Inception* (2010, R: Christopher Nolan).

Horory pracujú často s napätím a dusnou atmosférou. Cieľom scenáristov je vystrašiť nás už pri traileri, avšak nie natoľko aby nás od hororu odradili. Po záverečnom zábere a nasledujúcom názve filmu a billing blocku na nás vyskočí takmer vždy niečo strašidelné. Nie úplne klasickú trailerovú štruktúru využíva aj horor *The Shining* (1980, R: Stanley Kubrick).

Romantické komédie sa zas na druhej strane snažia už v traileri nastaviť potenciálny vzťah a zápletku, z ktorej bude celý príbeh čerpať. Strih je pomalší a pôvabnejší, zábery sú dlhšie a temporytmus nás necháva vychutnať si aspoň to málo, čo nám je sprostredkované. Klasickým príkladom je *The Notebook* (2004, R: Nick Cassavetes).

Najveľkolepejšie trailery bývajú väčšinou k blockbusterom.

Za jeden z najlepších je považovaný napríklad trailer k filmu *Guardians of the Galaxy* (2014, R: James Gunn).

Ich najdôležitejšou zložkou je temporytmus a hudba. Strih využíva údery v boji, ako podklad pre rytmus hudby, ktorá hrá v pozadí.

Melódia je spravidla notoricky známa, a tak sa nám trailer vryje pod kožu a zimomriavky prechádzajú celým telom, aj keď sme pred spustením traileru ani len netušili, o čom by film mohol byť.

1.3.4 Analýza vzťahov medzi zábermi

Tak ako každá veda, tak aj filmová veda má svoju reč. Je to spôsob chápania znakov v kontexte, práca s hláskami, slovami a vetami.

Film pracuje s jednotkami ako sú filmové okienko, záber, scéna, sekvencia a film.

Filmovú reč využíva aj trailer. Pri jeho tvorbe vzhľadom k stopáži je základným prvkom temporytmus.

„Trailer má bežne dve alebo tri minúty – čo je priemerná dĺžka piesne – a ja uvažujem o traileroch ako o pesničkách.“¹⁸ Trailer by sme vo všeobecnosti mohli prirovnávať určite viac k videoklipu, alebo reklame ako k filmu. Minimálne, čo sa temporytmu týka.

Aj keď tempo a rytmus pôsobia jednoducho a teda vytvárať vnútorný alebo vonkajší strih v správnom takte a na správnu dobu – na základe vlastného pozorovania a štúdia usudzujem,

---

¹⁸ THURBER, John. *Andrew Kuehn, 66; Flm Advertiser Revolutionized Motion Picture Trailers* [online]. 2004, 1. február [cit. 2019-12-17]. Dostupné z: <https://www.latimes.com/archives/la-xpm-2004-feb-01-me-kuehn1-story.html> (A trailer is two or three minutes long – about the length of a song – and I think of trailers as songs.) preložila Romana Liščáková

že nie vždy je jednoduché odhadnúť to správne tempo filmu a vtesnať ho do tak krátkej formy, akou je trailer. Niektoré filmy možno mávajú ustálený rytmus so samozrejmyimi bodmi obratu počas celej svojej dĺžky, iné však menia rýchlosť, náladu a celkový tón či dojem hneď niekoľkokrát.

Trailer by mal byť kombináciou všetkých silných a slabých momentov v tom najlepšom slova zmysle. Mal by byť stavaný na temporytme.

A keďže, ako som už spomínala vyššie, základnou motiváciou traileru je prilákať divákov do kina, mal by byť silný od úvodu až po koniec. Najdôležitejšie je zaujať diváka hneď na začiatku – nemali by sme si schovávať všetko na záver – a zároveň si uvedomiť, že divák si vždy zapamätá najmä to, čo uvidí ako posledné. Preto by tempo a rytmus mali byť najdôležitejšími prvkami, ktoré trailer má.

2 METODIKA

Vo svojej práci chcem v analytickej časti k rozborom konkrétnych trailerov pristupovať z práve dvoch uhlov, ktoré som si nadefinovala v časti teoretickej, a to z pohľadu naratívnej analýzy a žánrovej analýzy.

Prvky filmovej reči, ktoré podľa môjho názoru nesú najväčšiu váhu pri strihu traileru sú práve žáner filmu a práca so sujetom, fabulou a motívmi. Žáner je dosť špecifický prvok, ktorý pri analýze umožňuje rozbor temporytmu a celkového dojmu z filmu. Na druhej strane rozbor sujetu, fabule a motívov je analýzou, ktorá v sebe nenesie len definície, ale priamo súvisí s trojaktovou štruktúrou, temporytmom a zasadením konkrétnych pasáží do filmu a do traileru.

V analytickej časti práce porovnávam 5 konkrétnych trailerov s rôznymi špecifikáciami. Princíp výberu trailerov je podmienený aspektom, ktorým budem pri analýze a komparácii venovať pozornosť. Chcela som, aby selekcia trailerov bola rôznorodá a preto som sa snažila vybrať diela z rôznych období, odlišných žánrov a cieleňé na odlišné publikum.

Konkrétne sú analyzované trailery k filmom *První akční hrdina* (2019, R: Jan Haluza), *Já, Olga Hepnarová* (2016, R: Tomáš Weinreb, Petr Kazda), *Nepravděpodobná romance* (2013, R: Ivan Vojnár), *Svět podle Daliborka* (2017, R: Vít Klusák) a *Zlatý podraz* (2018, R: Radim Špaček).

V závere analytickej časti práce aplikujem komparačnú analýzu na porovnanie trailerov a zhodnotenie ich podobností a odlišností.

Neoddeliteľnou súčasťou tejto bakalárskej práce je tiež pološtruktúrovaný rozhovor s filmovým strihačom práve vybraných trailerov, Liborom Alexom. Podstatou komunikácie je porovnanie postupu práce a nahliadnutie do cieľov a úmyslov pri strihu.

V rámci projektovej časti práce som s využitím metódy výskumu umením vytvorila alternatívnu strihovú verziu traileru k filmu *První akční hrdina*. Následne detailne analyzujem nielen svoj postup na základe teoretických pravidiel a konceptov, ale taktiež výsledný trailer v komparácii s jeho oficiálnou verziou.

II. ANALYTICKÁ ČASŤ

3 ANALÝZA KONKRÉTNÝCH TRAILEROV

Na základe mojich vyššie uvedených úvah a analýz k filmovému traileru, k jeho náležitostiam a špecifikáciám v tejto kapitole rozoberám a analyzujem konkrétne trailery z hľadiska žánrovej a naratívnej analýzy. Analýza je skĺbená s výpoveďami a rozhovorom s Liborom Alexom, strihačom konkrétnych trailerov.

3.1 Trailer k filmu „Já, Olga Hepnarová“

Skutočný príbeh o mladej žene, ktorá bola v roku 1975 popravená na základe spáchania osem násobnej vraždy. Film od tvorcov Tomáša Weinreba a Petra Kazdy je označený za umeleckú biografiu, ktorá veľmi objektívne a zároveň autenticky zobrazuje život a čin hlavnej hrdinky. Film na jednej strane ukazuje komplikovanú psychologickú stránku osobnosti, no súčasne nestranné predostiera fakty a udalosti smerujúce k poprave.

Film definuje hlavnú predstaviteľku skrz svoju formu. Dielo pôsobí na diváka tak, akoby našho prehovárala samotná Olga. Je ako ona, uzavretý sám do seba, prostoreký, odmeraný, jednotvárný a tichý no za to veľmi tajomný, hlbavý a psychologický.

3.1.1 Žánrová analýza

Umelecký film a životopisný film sú žánre, ktoré by sme vo svojej podstate mohli označiť za diametrálne odlišné. Zatiaľ čo životopisný film rozoberá udalosti po konkrétnej časovej a historickej osi, art film sa väčšinou snaží nepodliehať pravidlám a tvorí si svoje vlastné. Ak však obidva žánre majú ten istý cieľ, myslím si, že môže dôjsť k prieniku ich motívov. *Já, Olga Hepnarová* je presne ten typ filmu, ktorý podľa mňa dokázal spojiť niečo ťažko spojitelné.

Zároveň je prezentovaný skrz „intenzívni voice-over a hudbu, ktoré film promujú přes jeho latentní „thrillerovou atmosféru“ pro kultivovaného mainstreamového diváka.“¹⁹

Ako som už uviedla vyššie, film sa stotožňuje s hlavnou hrdinkou a my máme pocit, akoby sme ju poznali. Jeho umelecká forma, ktorá kopíruje osobnosť Olgy by nemohla byť vytvorená tak autenticky, ak by príbeh nebol vyrozprávaný umeleckou podobou. Mal by iný charakter a možno by nebol tak silný, originálny a vierohodný.

Film nie je jediný, ktorý má umeleckú podobu. Tú si zachoval aj trailer.

---

¹⁹ ALEXA, Libor. *Seznam trailerů k vaší bakalářské práci*. [elektronická pošta]. Správa pre : LIŠČÁKOVÁ, Romana. 17.10.2019. [cit. 2019-12-17]. Osobná komunikácia.

Zo stránky strihovej skladby išlo v trailere najmä o „snahu udelit filmu žánrovou dynamiku a prítom neprijít o existenciální rozměr“.²⁰

To znamená vytvorit' v traileri rovnaký život, akým je tvorený film. Skrz temporytmus, ktorý vytvára v traileri poddajnú sinusoidu dynamicky odhaľujeme charakter hrdinky, o ktorej celý film je. Nezavádzame diváka vedľajšími postavami, ktoré sa síce v traileri objavujú avšak nenadužívajú.

Zároveň hlavnú postavu nechávame dýchať. Nechávame ju, aby svoj príbeh vyrozprávala sama, tak ako by chcela. Nikdy sa však vo filme, ani v traileri nenakláňame až príliš na Olginu stranu veci. Príbeh je podávaný s odstupom, aby sa divák nenechal emotívne zmanipulovať.

Keďže ide o umeleckú formu, tak je dovolené všetko. Už v traileri je nám jasné, že nepôjde o prvoplánový životopisný snímok plný nudných faktov a skutočností.

„V traileru jsme se snažili ponechat bulvárnost a možná ji trochu ještě zvýraznit. To fungovalo moc dobře a film spůsobil strašný haló. Byl zdílený na sociálních sítích a byly ho plný internetové noviny. A přitom je to opravdu malej český černo-bíleý artový film.“²¹

3.1.2 Naratívna analýza

Trailer k filmu *Já, Olga Hepnarová* je veľmi silný zážitok, po ktorom vám naskočí husia koža. Definuje hlavnú predstaviteľku skrz svoju surovú formu, presne tak ako to robí vo filme.

Z môjho pohľadu je rozdelený na tri časti. Subjektívnu, objektívnu a kompletizujúcu.

Prvá časť začína konkrétnou scénou a pokračuje veľmi výrazným až zžieravým voice-overom a teda komentárom samotnej Olgy.

Prvý záber traileru sa vo filme nachádza na 01:20:20, a teda na konci tretej štvrtiny filmu. Vo filme predstavuje vyústenie a následky, ktoré bude Olga musieť znášať. Na rozdiel od traileru vo filme divák veľmi dobre chápe, čo urobila a aká bola jej motivácia. Vieme, že je introvert a osoba, ktorá pravdepodobne trpí poruchou socializácie, tak príliš, že vinu za jej nešťastie v živote dáva všetkým naokolo. Necíti sa dobre vo svojom tele, nechce žiť a jej vlastný život je jej v podstate ľahostajný.

---

²⁰ ALEXA, Libor. *Seznam trailerů k vaší bakalářské práci*. [elektronická pošta]. Správa pre : LIŠČÁKOVÁ, Romana. 17.10.2019. [cit. 2019-12-17]. Osobná komunikácia.

²¹ ALEXA, Libor. osobná komunikácia, [telefonický rozhovor]., 17.12.2019

Keďže v traileri sa daná scéna nachádza na začiatku ide o zaháčkovanie diváka na situáciu, okolo ktorej sa bude celý film motať. „Když mě popraví, můj čin bude mít větší cenu.“ (00:22)

Obr. 1. Trailer k filmu *Já, Olga* Hepnarová – zaháčkovanie diváka

V tomto momente si divák uvedomí, že pôjde o popravu a následný titulok „Príbeh poslednej popravené ženy v ČSSR.“(00:26) ho v tom nielen uistí, ale zároveň zasadí slová do kontextu. Zisťujeme, že príbeh Olgy je skutočný, stal sa v podstate nedávno a odohral sa na našom území. Všetky tieto fakty sú predpokladmi k tomu, aby sme trailer dopozerali do konca. Ak by sme sa aj na film do kina nevybrali, minimálne trailer chceme vidieť celý. Chceme vidieť poslednú popravenú ženu v ČSSR.

Voice-over, ktorý nasleduje po prvej scéne v traileri je zasadený pod nenaratívne postrihovaný obsah a vraciame sa k nemu naspäť až na konci traileru. Tým pádom vytvárame komentárom rámec na otvorenie a uzavretie traileru ako takého. Je to akoby sme sa presúvali z bodu A do bodu B, alebo otvárali a zatvárali dvere.

Voice-over Olgy sprevádza diváka. Olga sa stáva akoby rozprávačom svojho vlastného príbehu na malej ploche. Jej výhodou je, že diváka zaháčkuje ona sama, svojím hlasom, názorom a svedčbou. Snaží sa podmaniť si náš postoj a uviesť veci na pravú mieru z jej pohľadu. Tvrdí, že je týraná avšak sama uznáva, že je psychopát.

„Vážení prosím, aby ste přijali tento list jako dokument. Po 13 let vyrůstám v pařátech takzvané dobré rodiny. Jsem bita a týrána. Oběť dospělých a hračka školních dětí.“ (00:27)

Voice-over vo filme začína na 01:07:56, čo je pri konci druhej tretiny filmu. Vo filme už tým pádom poznáme súvislosti celkom dobre na to, aby sme si vedeli o Olginých slovách vytvoriť mienku a skonštruovať vlastný názor a zároveň sme už videli kúsok jej života, rozhodnutí a udalostí, ktoré ju zmenili a dostali tam, kde je teraz.

Komentár vo filme patrí k čítaniu listov, ktoré Olga píše sama pre seba a pre svojho lekára. Konkrétne tento list píše chvíľu pred tým, ako dodávkou zabije 8 ľudí a preto sa stáva akousi predzvesťou. Divák začína tušiť, že sa niečo stane, a že to nebude dobré. Že Olga nie je psychicky zdravá, a že jej uvažovanie hraničí s uvažovaním bežných ľudí.

V traileri je to však to prvé, subjektívne podané, čo počujeme. Začneme mať pocit hneď od začiatku, že by sme s jej postavou mali ísť a súcítiť, a že to, čo hrdinka hovorí je pravda. Komentár plynule prestupuje do priameho pohľadu Olgy do kamery, kedy z jej úst vychádzajú slová „Vím, že jsem psychopat.“ (00:36)

Obr. 2. Trailer k filmu *Já, Olga Hepnarová* – snaha Olgy o ovplyvnenie diváka

„Olga se pronikavě dívá do očí diváka, viní ho a z něčeho podezírá. Do toho vstupuje její promluva, která to všechno dělá ještě o něco silnějším. Je to taková magie. Dokázali jsme to však díky materiálu, který jsme měli k dispozici celý, a tak sme mohli záběr protáhnout.“²²

Druhá časť traileru je postavená úplne odlišne.

V prvej časti sa posúvame ďalej skrz Olgine slová a nenaratívne zoskupenie silných momentov. Príbeh plynie priamo cez hlavnú hrdinku, subjektívne, zaujato, jednostranne.

Druhá pasáž je naopak postavená na výpovediach ľudí, ktorí Olgu obklopujú a príbeh začína mať naratívny rozmer.

„Tady je to zajímavý v tom, že do teď mluvila jenom Olga. V druhé pasáži je to právě okolní svět, který jí nějakým způsobem šroubuje. Neustále se jí nějak dotýká a „ničí“.“²³

Aj napriek tomu, že sa začína rozprávať príbeh chronologicky a my sa postupne dozvedáme, že Olga je alebo bola na psychiatrii a podstupuje terapiu, a že sa pokúsila o samovraždu, tak sa vlastne z príbehu nedozvedáme nič fabulárneho.

„Hele holko, ty nejseš moj zvyklá zdravit lidi, co?“ (01:03) Prvá veta, ktorá začína už aj v traileri svedčiť o tom aká je Olga v očiach druhých. Bezduhá, asociálna. Následne sledujeme výpovede rodiny, priateľov, milenky, terapeuta a doktora, ktoré tvoria komplexný obraz o tom, kto skutočne Olga Hepnarová je.

²² ALEXA, Libor. osobná komunikácia, [telefónický rozhovor], 17.12.2019

²³ ALEXA, Libor. osobná komunikácia, [telefónický rozhovor], 17.12.2019

Obr. 3. Trailer k filmu *Já, Olga Hepnarová* – vytváranie komplexného obrazu o Olge skrz ostatné postavy

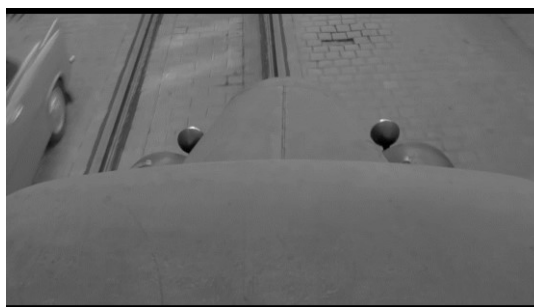
Divák zisťuje, že všetko je oveľa komplikovanejšie ako sa na začiatku zdalo byť. Že každý má svoju pravdu, svoje hodnoty, svoj život.

Trailer postupne začína gradovať rýchlejšim strihom, až vyústi v rapid-montáž Olginej tváre, ktorá podľa môjho úsudku reprezentuje skutočnosť, že aj keď jej život ovplyvnilo veľa ľudí a naozaj veľa ľudí malo možnosť ju zmeniť a zachrániť, aj tak to nezmenilo jej rozhodnutie spáchania vraždy.

Obr. 4. Trailer k filmu *Já, Olga Hepnarová* – rapidmotnáž Olginej tváre

Druhá časť končí rámcovým komentárom. Sú to posledné slová v liste, ktorý Olga napísala, zasadené do záberu idúceho vozidla: „Toto je môj rozsudek. Já, Olga Hepnarová, oběť vaší bestiality, odsuzuji vás k trestu smrti přejetím, a prohlašuji, že za můj život je X lidí málo. Děkuji. V praze 1973, Olga Hepnarová.“ (01:30)

Obr. 5. Trailer k filmu *Já, Olga Hepnarová* – idúce vozidlo počas Olginho komentáru

Jej spoveď sa tým v traileri končí, keďže nám predniesla svoju túžbu a motív, a dovolila nám aspoň trochu nahliadnuť do svojho vnútra. Konečne cíti zadosťučinenie a spravodlivosť. Tým pádom rámcovo uzatvára celý trailer minimálne na vrstve odhaľovania jej charakteru. Vo filme sa tieto slová nachádzajú hneď po slovách, ktoré v traileri odzneli ako prvé, (01:10:10), a teda na konci prvej tretiny filmu.

V traileri je tým pádom vytvorený celý rámec jednou jedinou udalosťou z filmu a tak celá štruktúra krásne funguje, pretože má skutočný začiatok a koniec. Má pasáže, ktoré k sebe naozaj patria a tvoria jednu situáciu. To, čo je medzitým je výplň, ktorá samozrejme musí fungovať tiež, avšak je to práve ten rámec, ktorý dodáva traileru niečo navyše.

Po poslednej spovedi Olgy sa k nám hrdinka vracia po svojom skutku ešte raz, v dodatku. Dodatok je v tomto prípade záber, ktorý nasleduje po vražde a je hraný cez policajta, ktorý sa k nej prihovára. Olga sa nám naposledy, jasne, razantne a vedome priznáva, že to urobila naschvál. Že naschvál prešla ľuďmi dodávkou. Že naschvál zabila.

„Poslednému záběru říkáme after-shot. Je to takový trailerový klišé, které bych už však v tomto případě nevyužil. Není to potřeba. Přichází totiž moc brzo a vytrhává diváka z prožitého masakru nákladním autem, kterého byl svědkem.“²⁴

Obr. 6. Trailer k filmu *Já, Olga Hepnarová* – *Olgine priznanie k vražde*

Po poslednom vstupe nasleduje klasická nenaratívna zložka všetkých trailerov, a to produkčné a distribučné logá a dátum premiéry.

Zaujímavosťou je úplne posledný záber z traileru. Je ním pohľad z vtáčej perspektívy na zem, kde sa odohral incident. Zachytáva všetky mŕtve telá ležiace na zemi. Krv, plachty, sanitky a mŕtve telá.

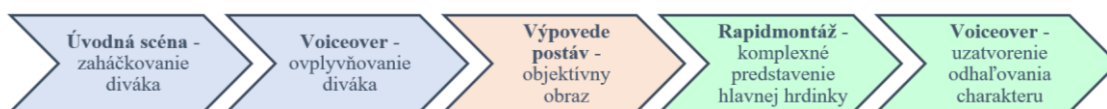
Zaujímavosťou je najmä to, že záber sa objavil len v traileri. V samotnom filme absolútne nefiguruje.

²⁴ ALEXA, Libor. osobná komunikácia, [telefónický rozhovor], 17.12.2019

„S posledním záběrem jsme malinko bojovali. Snažili jsme se zadavatele přesvědčit, že by záběr v traileru skutečně měl být. To se zdálo být na začátku problém, no nakonec se nám ho podařilo do výsledné fáze zakomponovat.“²⁵

Obr. 7. Trailer k filmu *Já*, Olga Hepnarová – poslední záběr z traileru

Graf 1. Trailer k filmu *Já*, Olga Hepnarová – časová os traileru

3.2 Trailer k filmu *Nepravděpodobná romance*

Film *Nepravděpodobná romance* od režiséra Ivana Vojnára je příběhem dvou žen. Obidve přežívají těžké životné rozhodnutí a snaží se něco v životě dosáhnout. To sa im však skrz okolnosti nedarí a život im hádže neustále polená pod nohy. Hlavná hrdinka Luisa rozpráva svoj príbeh retrospektívne z psychiatrickej liečebne. Rozpráva príbeh o tom, ako sa zaľúbila, ako chce žiť svoj život a ako by sa chcela stať herečkou. Paralelne sa jej do života zamotá druhá hlavná postava, Erika, ktorej príbeh Luisa vyrozpráva tiež. Pracuje ako upratovačka, pretože si chce zarobiť peniaze na štúdium a počas jej života stretla veľa mužov, ktorí jej ublížili. Film rozpráva príbeh ako sa vzťah medzi Lusiou a Erikou formuje do lásky a vzájomnej podpory, kedy jedna pre druhú znamenajú tak veľa, ako nikto predtým.

3.2.1 Žánrová analýza

Podľa slov Libora Alexu je trailer stavaný ako „kampan pro art-housovou vztahovku“²⁶, a teda cielený na art-house diváka.

²⁵ ALEXA, Libor. osobná komunikácia, [telefónický rozhovor], 17.12.2019

²⁶ ALEXA, Libor. *Seznam trailerů k vaší bakalářské práci*. [elektronická pošta]. Správa pre : LIŠČÁKOVÁ, Romana. 17.10.2019. [cit. 2019-12-17]. Osobná komunikácia.

Art-housové filmy sú obvykle nezávislé diela s amatérskymi, či menej známymi hercami natáčané na reálnych lokáciách so skromnými podmienkami.

Rozprávanie je často blízke forme sociálneho realizmu s premýšľaním a kontemplovaním hlavného hrdinu o svojej existencii, zmysle života a vnútorných obavách.

Trailer veľmi jemne kopíruje žáner filmu. Cítíme z neho surové prostredie skutočného života. Špinu, bolesť, zradu, pot. Zároveň vnímame filozofickú nadstavbu skrz voice-over hlavnej hrdinky, Luisy. Jej hlas v traileri podtrhuje žánrovosť a určuje smer, akým sa film bude uberať.

Žáner stanovuje filmovú reč a to, akého diváka sa snažíme osloviť. Nieкого, kto sa stotožní s hlavnou hrdinkou, nieкого kto vyhľadáva skutočné príbehy a nieкого, koho film zasiahne. Z traileru sa dočítame, že hlavné predstaviateľky sú nepoddajné a neoblomné. Že aj keď ich život bije a nedovolí im vydýchnuť, tak sa nezlomia. Nie je to však pre každého. Divák, ktorý vyhľadáva realistické filmy si pri traileri uvedomí, že film je naozaj zrkadlom skutočnosti, a divák, ktorý preferuje fikciu a médium filmu využíva skôr ako prostriedok oddychu a zábavy, na film pravdepodobne nepôjde.

3.2.2 Naratívna analýza

Štruktúru traileru vnímam byť rozdelenú na tri obsahové časti a zároveň tri plochy, a to titulkovú, zvukovú a obrazovú.

Titulky predstavujú postupné zasadenie príbehu do kontextu. „Skuteční lidé“ (00:29), „Skutečný příběh“ (00:46) a „Skutečný život“ (01:09) spolu vytvárajú predskokanov k názvu filmu : „Nepravděpodobná romance.“ (01:47)

„Při vytváření titulků jsme pracovali s paradoxem, které dohromady tvoří.“²⁷

Obr. 8. Trailer k filmu *Nepravděpodobná romance* - titulky

²⁷ ALEXA, Libor. osobná komunikácia, [telefonický rozhovor], 17.12.2019

Graf 2. Trailer k filmu *Nepravděpodobná romance* – časová os titulkovej zložky v traileri

Zvuk simultánne dokladá informácie niekedy naratívne, inokedy nenaratívne.

Základný prvok zvuku v traileri je temporytmus. Dôraz je kladený na doby cez ruchy, ktoré taktiež pomáhajú rozdeliť trailer na tri pomyselné časti. „Je to ukážka hudebne-ruchové kompozície.“²⁸

Prvá časť využíva ako podklad pre rytmus ruchy z továrne, druhá ruchy z nemocnice a tretia ženské kroky. Tým pádom pod-prahovo rozčleňujeme celok na úseky.

Každý z ruchov je pre daný segment traileru vybraný opodstatnene. V prvom sa dozvedáme o práci hrdinky. O tom, ako sa tam spoznala so svojím mužom a ako zvláda manuálnu prácu, a preto využívame zvuky z fabriky.

„Ve zvuku jsme pracovali s hučením, které záměrně působí na diváka nepříjemně. Jakoby nás přesouval do nějaké mašinerie.“²⁹

Druhý prezentuje najmä pobyt na psychiatrii, rutinu situácie a sterilné prostredie a tretí prináša do deja druhú hlavnú hrdinku, ktorej kroky udávajú tempo a rytmus.

Graf 3. Trailer k filmu *Nepravděpodobná romance* – časová os zvukovej zložky v traileri

Obrazová časť postupne rozpráva príbeh mladej ženy, ktorá sa dostala na psychiatriu a snaží sa nájsť samú seba, svoje miesto v živote.

Prvá časť traileru je subjektívna. Pohľad na hlavnú postavu, Luisu, skrz jej komentár. Separátne skrz obraz aj zvuk nás uvádza do prostredia, v ktorom žije. Obraz nám ukazuje, že naša hlavná postava pracuje manuálne vo fabrike.

Sekvencia prvých záberov sa vo filme nachádza na 0:13:24, čo je percentuálne rovnaké zasadenie vzhľadom na čas, ako pri traileri, kde sa s obrazom lúčime na 0:23.

Vo filme sme sa zatiaľ stihli dozvedieť, že Luisa je na psychiatrii a doteraz odmietala komunikovať s personálom. Dôvodom prečo sa rozhodla nakoniec rozprávať je doktor,

²⁸ ALEXA, Libor. *Seznam trailerů k vaší bakalářské práci*. [elektronická pošta]. Správa pre : LIŠČÁKOVÁ, Romana. 17.10.2019. [cit. 2019-12-17]. Osobná komunikácia.

²⁹ ALEXA, Libor. osobná komunikácia, [telefonický rozhovor], 17.12.2019

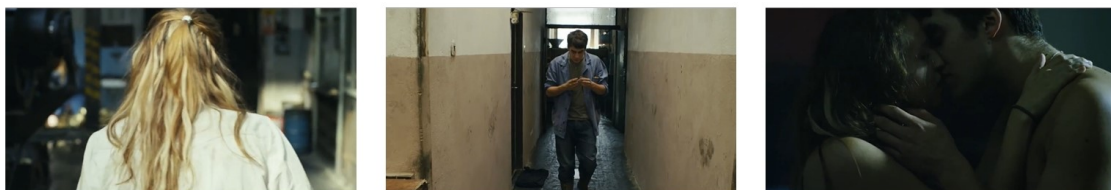
ktorý sa k nej správa milo. Je empatický, chápe ju. Luisa má vo svojom živote pocit, že je častokrát nepochopená, a že ľudia väčšinou nedokážu porozumieť ostatným, a práve preto sa rozhodla doktorovi zdôveriť. Tým pádom obrazovo kopírujeme sujet filmu.

Na druhej strane v traileri sa skutočnosť, že Luisa nekomunikuje dozvedáme až neskôr, prostredníctvom ostatných postáv.

Zvukovú zložku, voice-over, Libor Alexa využíva na dorozprávanie príbehu, tak aby sa všetky linky pretínali paralelne. Luisin hlas nám predostiera vzťahovú linku medzi ňou a jej mužom : „Igorovi se taky vždycky potili ruce, když na mě sahal.“ (00:15)

„Když Luisa mluví o Igorovi tak pod-prahově vkládáme do obrazu samotného Igora. Z naší strany je to taková konstrukce, kdy trochu přeceňujeme diváka.“³⁰

V prvej pasáži traileru sa teda cez obraz dozvieme, že pracuje v továrni a zvuková zložka nám predáva informácie, že sa pravdepodobne nachádza na psychiatrii a podstupuje terapie, a že mala manžela Igora.

Obr. 9. Trailer k filmu *Nepravděpodobná romance* – obrazová sekvencia prvej časti traileru

Do druhej pasáže prechádzame cez vyvrcholenie výkrikom. Cez zúfalstvo hlavnej hrdinky, ktoré je kontrastom k celej druhej pasáži, kedy Luisa nepovie ani slovo. Na rozdiel od prvej a tretej časti tu nenachádzame dve odlišné dejové linky skrz obraz a zvuk. Obraz a zvuk sú tomto prípade viac diegetické, menej heraldovské.

Táto časť je zložená z výpovedí postáv na psychiatrii, ktoré sprevádza obrazová zložka Luisy v rôznych situáciách. Často pôsobí unavene, utrápene. Opäť sa určitým spôsobom snažíme vytvoriť protiklad pohľadu subjektívneho a objektívneho.

Doktori, sestričky a spolubývajúce sa snažia, ako sami hovoria, Luise s jej problémom pomôcť. Problémom však je, že jej pomoc nepomáha : „Myslíte si, že mě pomáhá, když se mě někdo furt na něco ptá? Furt chce někdo něco vědět? Co s těma informacema děláte? Vy mě máte přece pomoci!“ (00:59)

³⁰ ALEXA, Libor. osobná komunikácia, [telefonický rozhovor], 17.12.2019

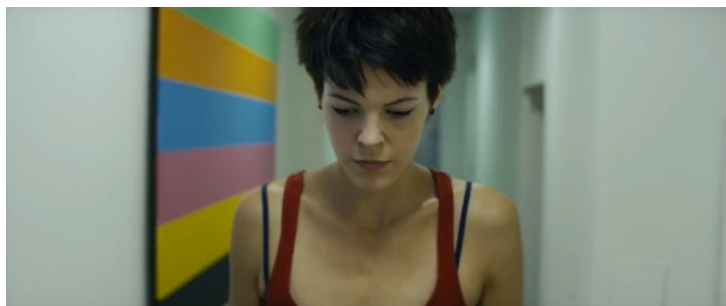
Tento úsek sa v traileri nachádza kúsok za polovicou, 01:03, a vo filme na 00:28:16, čo je na konci prvej štvrtiny filmu. Zatiaľ čo v traileri predznamenáva zmenu a druhý bod zvratu, vo filme nenesie až tak veľkú váhu, pretože v danom momente už divák tuší, že sa Luisa bude chcieť vzbúriť. Že ju to už nebaví.

Druhá časť, podobne ako aj prvá, je teda zakončená silne emočným stavom protagonistky a do poslednej pasáže tak prechádzame tiež cez jej krik.

Obr. 10. Trailer k filmu *Nepravděpodobná romance* – emočné vyvrcholenie druhej časti traileru

Tretia posledná časť je skonštruovaná akoby formou hypnózy. Do deja nás uvedie mužský hlas, : „Budete se cítit stále více malátná.“ (01:11), ktorý plynule prechádza do Lusinho čítania básne. Báseň odkazuje na Eriku, ktorej meno je to posledné, čo v traileri budeme počuť. Erika, druhá hlavná postava, je stredobodom poslednej časti traileru. Zoznamujeme sa s ňou cez silné, nenaratívne poskladané momenty, ktoré charakterizujú jej osobu, zároveň jej kráčaním ako v obraze, tak vo zvuku, a popritom básňou, ktorú Erika napísala Luise. Divák začína chápať súvislosti vo vzťahu Luisy a Eriky. Začínáme chápať, že ich vzťah bude silný. Tým pádom sa posledná časť a celý trailer uzavrujú, rovnako ako prvé dve časti, Luisiným výkrikom.

Obr. 11. Trailer k filmu *Nepravděpodobná romance* – Erikino konštantné kráčanie

Luisin výkrik „Eriko!“ (01:41) je vyvrcholením celého traileru a situácie, v ktorej sme budovali gradáciu. Vo filme sa nachádza na 00:40:50, tesne po prvej tretine, kedy zatiaľ netušíme, že medzi ženami pôjde o tak vážny vzťah. V traileri bol však záber využitý ako „cliffhanger“, a teda mal dopomôcť k tomu, aby divák túžil film vidieť. Práve preto, že sa linka Eriky začala rozvíjať až po druhej tretine traileru bolo potrebné ju poriadne zakotviť. Posledným záberom je pohľad na obidve ženy ležiace v posteli, ktoré dodajú traileru pomyselné tri bodky. Trailer je zakončený odhaľovaním názvu filmu v tempe krokov.

Obr. 12. Trailer k filmu *Nepravděpodobná romance* – posledný záber zobrazujúci obe hrdinky

„Tehle film ukazuje největší atrakce. I přesto, že je uměleckej trošku nabízí pocit velkého evropského filmu. Je tam nahota a vztahy, kterým divák nerozumí. Tím vším celá věc působí rozšafnější a plně. Snažili jsme se prodat film přes jeho pestrost.“³¹

Graf 4. Trailer k filmu *Nepravděpodobná romance* – časová os obrazovej zložky v traileri

3.3 Trailer k filmu *Svět podle Daliborka*

Svět podle Daliborka je tragikomický dokumentárny snímok Víta Klusáka, ktorého hlavnou postavou je 37-ročný neonacista Dalibor. Žije s matkou, Vierou, milovníčkou Facebooku. Film je autentickým pohľadom do bežného života rodiny, ktorá samých seba označuje za obyčajných slušných Čechov. V skutočnosti hlavný hrdina, Dalibor, nenávidí svoju prácu, cigánov, Židov, homosexuálov a jeho koníčkom je natáčanie amatérskych hororov, skladanie nenávisťných básní a maľovanie. Ženu považuje za podradnú, no doposiaľ zatiaľ neprežil plnohodnotný vzťah. Film bol natáčaný po dobu dvoch rokov odkedy si Viera do

³¹ ALEXA, Libor. osobná komunikácia, [telefonický rozhovor], 17.12.2019

domu priviedla Slovenského nápadníka z Facebooku a spolu sa začali vyžívať v sociálnych sieťach a náklonnosti k Hitlerovým názorom.

3.3.1 Žánrová analýza

Obsah filmu je prvok, ktorý veľmi veľkým spôsobom formuje žáner traileru. V tomto prípade ide o portrét neonacistu, ktorý žije vo svojej bubline a na svet má radikálne názory, ktoré si nenechá nikým vziať. Vystupuje tvrdo, neoblomne, sebaisto, avšak cítiť z neho zásterku a zmätok vo vlastných prioritách.

Trailer odzrkadľuje profil, náтуру a spôsob života Dalibora. Je to jednoduchý človek, ktorý by bol rád zničil nespravodlivosť a zlo vo svete a nastolil poriadok v ľudských hodnotách.

Trailer pôsobí silno, priam až vojensky. Presne tak, ako sa snaží navonok pôsobiť samotný hrdina. Viackrát v traileri zaznejú slová ako nacistický kódex, rasy, Adolf, nácek, Židi.

Film je tak autentický, až má divák pocit, že všetko je zahrané. Veľmi dobre zahrané.

„Náš záměr byl částečně skutečně z Dalibora udělat filmovou postavu. Chtěli jsme, aby vypadal jako drsňák, čemu dost dopomohla hudba. Filmu dost uškodila debata a aura, která se okolo něho vytvořila.“³²

Obsahová zložka vyformovala trailer do extravagantnej podoby zachycujúcej charakter Dalibora. V jeho myslení a filozofii ho podporuje Slovák Vladimír, ktorý taktiež dopomáha k ucelenosti žánru traileru.

Film ako taký, na rozdiel od traileru, nevsádza na drsnosť témy a realitu zobrazuje objektívne.

Na druhej strane však hrubosť strihovej skladby v traileri podkopáva komickosť. Tá plynie z absurdnosti celej situácie a z otázky, ako je to všetko vôbec možné.

Kontroverznosť filmu sa odrazila aj v traileri, Podľa slov Libora Alexy film propagujú ako „cool, bizarní podívanou, podbarvenou drsnou hudbou“³³.

3.3.2 Naratívna analýza

V porovnaní s ostatnými trailerami v mojej práci má trailer k filmu Svět podle Daliborka odlišnú štruktúru.

Väčšinou funguje odhaľovanie a rozhýbavanie motívov totožne na mikro-štruktúrálnej, mezo-štruktúrálnej a makro-štruktúrálnej úrovni.

---

³² ALEXA, Libor. osobná komunikácia, [telefónický rozhovor]., 17.12.2019

³³ ALEXA, Libor. *Seznam trailerů k vaší bakalářské práci*. [elektronická pošta]. Správa pre : LIŠČÁKOVÁ, Romana. 17.10.2019. [cit. 2019-12-17]. Osobná komunikácia.

Pri tomto traileri však podľa môjho názoru dochádza skôr k zoskupovaniu silných a charakteristických momentov, ktoré definujú charaktery, prostredie a situácie.

Akoby bol trailer prierezom alebo ukážkou toho, o čom film bude. Nenachádza sa v ňom vyslovená narácia, len motívy ktoré sú otvorené a vzápätí zatvorené.

Podľa profesora Ľudovíta Labíka sa motív môže vyvíjať na viacerých úrovniach.

Makro-štruktúralne vyvíjanie motívov znamená vývoj počas celej dĺžky stopáže filmu či traileru. V expozícii, konfrontácii a vyvrcholení ako takom.

Mezo-štruktúralna úroveň značí vývin len v určitom bloku alebo obraze a mikro-štruktúra predstavuje časť, ktorá sa nepotrebuje viazať na iné motívy a prvky a závisí len sama od seba. To znamená, že tak rýchlo ako motív vznikol, tak aj zanikne.

V prípade traileru k práve danému filmu by som na základe mojich analýz povedala, že ide o vytváranie motívov zväčša a najmä na mikro-štruktúralnej úrovni.

Hneď prvý záber filmu, ktorý predstavuje Dalibora a jeho kamaráta vo svojom komfortnom domácom prostredí je postavený len sám na sebe a späť sa k nemu v traileri nevraciame. Jeho expozíciu, vývin a význam rozdeľujú titulky predstavujúce producentov a distribútorov filmu.

Expozícia motívu nás s Daliborom a jeho priateľom zoznamuje. Jeden z nich nabáda druhého k tomu, aby spievali Českú hymnu. Vieme, že pravdepodobne jeden z nich bude predstavovať hlavnú postavu, a začíname mať pojem o žánri.

Vývin motívu predstavuje naladenie sa na jednu vlnu. Obaja muži začínajú spievať hymnu s nadšením, sami pre seba. Je im všetko jedno, užívajú si vzájomnú spoločnosť.

Význam motívu znázorňuje nástup Viery a jej zásah do idylického večera Dalibora a jeho kamaráta.

Obr. 13. Trailer k filmu *Svět podle Daliborka* – úvodná scéna zasaďujúca diváka do prostredia

„Scénka na začátku definuje charaktery jako komické postavy a divákovi je už všechno úplně jasný.“³⁴

Ďalšia séria záberov predstavuje taktiež uzavretý blok motívu, Daliborovu rannú rutinu. Zobrazuje ho pomocou hudby a strihu Daliborovho rána. Osprchuje sa, nakrémuje, obuje si vojenské topánky a jeho deň môže začať.

„Tuhle pasáž vnímám jako takový klišé. Vybrali sme hudbu, ktorá čiastočne evokuje pochod nacistů. Na druhou stranu vyšla, myslím, na první dobrou, protože je vlastně esencí celého traileru.“³⁵

Obr. 14. Trailer k filmu Svět podle Daliborka – motív ranej rutiny

Podobne sa pracuje s motívmi celý čas.

Ďalej otvoríme motív rás a nacizmu cez Daliborovu repliku (00:36) : „Já se prostě nekamarádím s příslušníky jiných ras.“ Nasledujú dva zábery ukazujúce Dalibora v nekontaktnom styku s inými rasami. Ázijské bistro „DRAGON“ (00:41), okolo ktorého Dalibor prechádza a príslušníka rómskej menšiny, s ktorým sa každý deň stretáva v práci. To považujem za vývin motívu. Význam motívu je súhrn názorov a situácií, ktoré podčiarkujú Daliborovu neonacistickú a rasistickú ideológiu. „Náš zákon, tvoj zákon, môj zákon. To je jaký? Nacistický zákon. Jak káže Adolf.“ (00:43)

Obr. 15. Trailer k filmu Svět podle Daliborka – motív nacizmu

³⁴ ALEXA, Libor. osobná komunikácia, [telefónický rozhovor], 17.12.2019

³⁵ ALEXA, Libor. osobná komunikácia, [telefónický rozhovor], 17.12.2019

V strede narážame na linku detí a vzťahu. Slová Daliborka : „Já vím, že v zájmu rasy bych měl plodit děti. A co nejmí.“ (00:58) exponujú jeho „upozadené“ ambície stať sa otcom. Linka a motív sa vyvíjajú následne na rande s neznámou slečnou. Význam dostávajú opäť po replike hlavného hrdinu : „Po půl roce by sme spolu snad mohli něco...“ (01:05) Nasledujúci blok predstavuje Dalibora skrz fotografie, ktoré sám fotí. Zároveň sú kombinované s „pozvánkou do kina“ v podobe tituliek. Čo fotka, to titulok. „Tuhle pasáž mám asi nejradši. Ve filmu jsou to scény, které jen tak profrčí. Tady jsem však objevil kouzlo laciného blesku, který působí děsně komicky. Spolu s titulkem vytváří srandu na druhou, nařvanost a perfektní kombinaci lacinosti a Daliborova světa. Je to esence jeho vnitřního bordelu.“³⁶

Obr. 16. Trailer k filmu Svět podle Daliborka – fotografie využité ako pozvánka do kina

Trailer pokračuje montážou zaujímavých momentov, kedy meníme tempo rytmu a trailer sa dostáva ku koncu a záverečným titulčiam postupnou gradáciou.

Po zobrazení názvu filmu sa divákovi ponúka cliffhanger : „Neříkali Zig Heil? Já bych si taky zaheiloval..no, ale tak..“ (01:52)

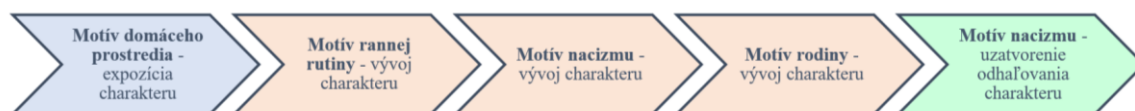
V tomto prípade je sujet divákovi podávaný len veľmi povrchovo. Trailer je skôr strihaný po momentoch, ich absurdnosti, divokosti a spätosti k človeku. Príbeh ide do úzadia, pretože dôležitejší je v tomto prípade pocit a filozofia celého filmu. „Jde o trailer na kontroverzní dokumentární film, který měl vzbudit zájem nejen o film, ale i o diskuzi k filmu.“³⁷

Obr. 17. Trailer k filmu Svět podle Daliborka – výzva k diskusi k filmu

³⁶ ALEXA, Libor. osobná komunikácia, [telefónický rozhovor], 17.12.2019

³⁷ ALEXA, Libor. *Seznam trailerů k vaší bakalářské práci*. [elektronická pošta]. Správa pre : LIŠČÁKOVÁ, Romana. 17.10.2019. [cit. 2019-12-17]. Osobná komunikácia.

Graf 5. Trailer k filmu *Svět podle Daliborka* – časová os motívov v traileri

3.4 Trailer k filmu *První akční hrdina*

Krátkometrážna akčná komédia režiséra Jana Haluzy je príbehom mladého muža, ktorý sa stal hlavným hrdinom akčného filmu. Dej sa skladá z dvoch liniek. Akčnej linky, ktorá predstavuje zápletky, akčnosť a napätie, a režisérskej linky, ktorá celý dej ovláda. Z pohodlia štúdia sa k hrdinom prihovára dvojica programujúca a režirujúca celý film. Z počiatku sa zdá byť všetko pod kontrolou, no keď režisér nastaví realnosť a uveriteľnosť filmu na 75%, film začína gradovať a naberať iný rozmer. Herci zisťujú, že sú hercami a ich cieľom sa postupne stáva únik z fiktívnej reality.

3.4.1 Žánrová analýza

Film skladá poctu veľkým Hollywoodským akčným filmom a zároveň tvorbe Oldřicha Lipského a Václava Vorlíčka.

Ako som spomínala na začiatku mojej práce, tak práve akčné filmy sa vyznačujú najcharakteristickejšími trailerami, ktoré takmer vždy adekvátne predstavujú žánr. V prípade *Prvního akčního hrdiny* nejde o výnimku.

Generálne povedané ide v traileri o akciu, akciu a akciu. Je založený na akčnosti, no zároveň si sám zo seba robí srandu, presne takým štýlom, ako vystupujú postavy vo filme.

Ide o veľmi originálny postup priznania tvorby akčného filmu, ktorý sa podarilo zasadiť aj do traileru.

Už od začiatku je trailer budovaný vyslovene na temporytme, rýchlosti a takte.

Údery, pády a boj dopomáhajú rytmu nadobudnúť tú správnu akčnú atmosféru. Trailer využíva vážnu hudbu, ktorá sa stáva kontrapunktom k potenciálnej vážnosti situácie. Pracuje sa však so zveličením, alebo „nadsádzkou“, v ktorej duchu je tvorený celý film.

Hlavným cieľom je presvedčiť diváka, že pôjde naozaj o akčnú komédiu, plnú absurdných situácií, humoru a bitiek.

Posledná veta, ktorú je v traileri počuť z úst režiséra nám finálne potvrdí formu a žánr: „Přehánění v akčních filmech už všem leze na nervy. Já chci syrovost, špínu, pravdu.“

(01:15) a následne nás jeho kolega uistí, že skutočne pôjde o hyperbolu, ktorá nám vyčarí úsmev na tvári : „Jo, zní to zaujímavě. Teďka ještě, aby to rozdejal divák.“ (01:19)

3.4.2 Naratívna analýza

První akční hrdina je film, ktorý sa snaží napodobniť motívy akčných filmov s cieľom poukázať na to, že vždy ide o hru a pohyb na tenkom ľade. Niekedy len malá patetickosť alebo práve naopak snaha o prílišnú skutočnosť a reálnosť dokážu akčný film pochovať.

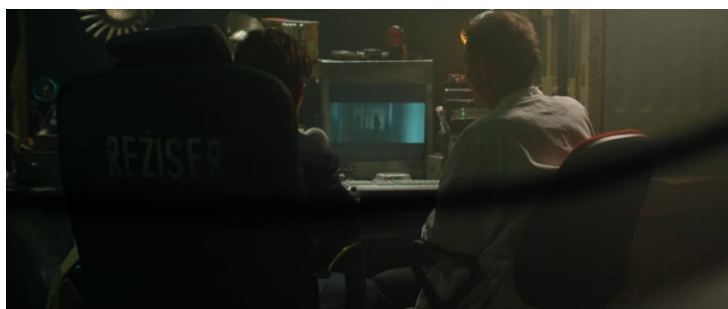
Trailer veľkou mierou kopíruje trailery veľkých akčných Hollywoodských blockbustero, ktorým ide často najmä o takzvaný „wau-efekt“. O to, aby sme po dopozeraní traileru mali zimomriavky a hlavu plnú dojmov, ktoré nejde len tak vymazať. Aby sme boli ohromení.

Takýmto spôsobom sa pracuje aj v tomto prípade.

Trailer má viditeľnú štruktúru. Prvá časť predstavuje nastolenie témy, situácie, žánru a tempa, ktoré vyústí do vtípu predstavujúceho zhodenie sentimentu. Plynule pokračuje zvolnením tempa strihu do druhej pasáže. Tá si sama nastolí svoj rytmus, predstavia sa charaktery a trailer postupne vygraduje vážnou hudbou do veľkolepého záveru s názvom filmu. Na úplnom konci sa nachádza cliffhanger, ktorý predstavuje vtípný dodatok, čerešničku na torte.

Prvá časť začína titulkom produkcie v tempe úderov. Tým sa hneď na začiatku nastavi charakter traileru tak, aby oslovil toho správneho diváka. Diváka, ktorý chce vidieť akčný film.

Prvý záber nás prenáša do štúdia, kde máme možnosť si uvedomiť, že nepôjde o klasickú akčnú komédiu. Divák zisťuje, že bude obohatená o linku režiséra a programátora : „Tak pojdme tvoriť kinematografiu.“ (00:04) Replika sa vo filme nachádza na 00:00:48, a teda tiež na úplnom úvode. Tým, že sa vo filme nachádzajú paralelne dva deje, ktoré sa navzájom ovplyvňujú, tak je dobré upozorniť na to hneď na začiatku. Práve preto je podľa mojej mienky zasadenie repliky na dané miesto správne a výhodné.

Obr. 18. Trailer k filmu *První akční hrdina* – zaháčkovanie diváka a expozícia traileru

Ďalej sa pracuje s temporytmom, ktorý bol zavedený na počiatku. Odisťovanie zbraní a údery kopírujú rytmickú hudbu, a repliky rôznych postáv pomaly odhaľujú situáciu a zápletku : „Akční film.“ (00:11) alebo „Něco jako Rychle a zběsile.“ (00:14) Divák teda už oficiálne vie, že pôjde o akčný film s veľkou dávkou humoru.

Prvá časť graduje v štýle, ktorý si sama nastavila až do už spomínaného vtipu. Vtip je záber, ktorý sa vo filme nachádza na 00:11:54, a teda po skončení prvej tretiny filmu. Odhaľuje, že náš hlavný hrdina sa stal hlavným hrdinom len náhodou. Nevie narábať so zbraňou a pri vypätej a silnej udalosti pôsobí komicky. Percentuálne zasadenie scény do traileru je v porovnaní s filmom podobné, tiež okolo prvej tretiny. Prvá časť je tým pádom akýmsi zosumarizovaním expozície filmu relatívne naratívnym spôsobom, čo o druhej časti traileru povedať nemôžeme.

Obr. 19. Trailer k filmu První akční hrdina –odhalenie charakteru hlavného hrdinu

Druhá pasáž začína držaním diváka v určitej nálade, kedy zisťujeme, že hlavný hrdina pravdepodobne môže zasahovať do diania.

Na rozdiel od prvej časti sa tempo a rytmus uvedú nárazovo a nepovolia až do konca. Postupne sa všetko stupňuje a graduje.

Súčasťou gradácie je predstavenie charakterov, hlavných postáv. Tie sú uvedené po prvotnom nástrele hudby tak, aby sme si ich vychutnali. Aby sme sa nechali unášať.

Obr. 20. Trailer k filmu První akční hrdina -menovačka

Po predstavení charakterov dochádza k absolútnemu vyvrcholeniu. Každý akčný trailer by sa vo všeobecnosti nemal zaoberať bez kumulácie a hromadenia motívov, ktoré sú práve tým prvkom spôsobujúcim husiu kožu a úsmev na perách.

Najväčšie silné a vizuálne objemné momenty stavajú pomyslený mostík k názvu filmu. Predtým, ako je však zobrazený prichádza pred-titulok „Konečne jde do kina“ (01:02) zdôrazňujúci a kopírujúci doby hudby. Je prvkom, ktorý nás ešte chvíľu necháva čakať na grandiózne finále v podobe názvu filmu.

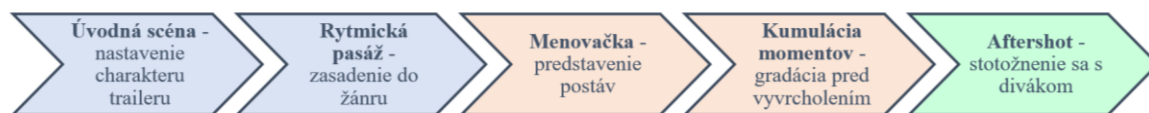
Obr. 21. Trailer k filmu První akční hrdina – pozvánka do kina a názov filmu

Keďže trailer využíva naozaj veľkolepú hudbu jeho záver je síce predvídateľný, avšak aj napriek tomu uspokojujúci. U diváka dochádza ku katarzii, pretože aj na takej malej ploche sa dopracoval k vyvrcholeniu emóciami.

Po názve filmu sa zobrazia produkčné a distribučné logá, a billing block, ktoré zvukovým mostíkom prechádzajú do obrazu a poslednej repliky režiséra, ktorá, ako som už spomínala, ešte raz potvrdí funkciu filmu, jeho cieľ a žáner.

V porovnaní s filmom, kde sa replika nachádza na začiatku (00:02:11), má v traileri inú funkciu. Zatiaľ čo vo filme sa replika spolu s ostatnými dialógmi medzi režisérom a programátorom snaží uviesť diváka do deja a naladiť ho na film, v traileri slúži na to, aby sme sa ako diváci stotožnili s postavami. Aby nás postavy uistili v tom, že film, ktorý spočiatku možno pôsobí nelogicky, svoju logiku má. Že všetko je tak ako má byť.

Aj keď vo filme postavy predstavujú režiséra a programátora, zároveň predstavujú divákov, ktorí musia film nejak pochopiť a zvládnuť. Preto je dialóg zasadený na koniec traileru. Aby sme sa po toľkých vnemoch mohli ukládať a uvedomiť si, že film sa určite oplatí vidieť. Úplne posledné, čo vidíme je dátum premiéry, ktorý symbolicky aj vo zvuku predstavuje bodku za vetou.

Graf 6. Trailer k filmu První akční hrdina – časová os traileru

3.5 Trailer k filmu Zlatý podraz

Zlatý podraz od režiséra Radima Špačka je film, ktorý, ako sa dozvedáme už zo samotného traileru, pojednáva o láske, priateľstve a nádeji. Je to film, kde hlavný hrdina prechádza obdobím v jeho živote najťažším avšak najkrajším. Po nespravodlivej smrti trénera basketbalu sa stáva kapitánom družstva, ktoré posúva v jeho existencii a kariére ďalej, až na vrchol majstrovstiev sveta. Počas svojej dráhy stretáva lásku, ktorá mu otvára oči v pohľade na svet a na to, akým človekom chce byť. Film je hravý, podmanivý a veľkolepý.

„Od producenta vzešlo zadání, kde jsme měli co nejvíce akcentovat milostnou linku filmu a naopak částečně potlačit sportovně dramatickou linii. Dále se předpokládalo, že film zarezonuje i svou vlasteneckou náladou, a také jeho distribuční premiéra byla naplánovaná na týden oslav stého výročí republiky. V případě oné poptávané milostné linky jsme byli limitováni možnostmi filmu a podpořit více tuto linku by znamenalo použít v kampaních více promluv mezi hlavní mileneckou dvojicí a ta se odehrávala ponejvíce ve francouzštině, což by znamenalo použití překladových titulků. Toho jsme se ale obávali, aby český divák nedostal strach z toho, že půjde na český film, kde je spousta titulků. A naproti tomu omezit co nejvíce sportovní scény z filmu znamenalo zbavit se těch nejlákavějších a produkčně i finančně nejsložitějších scén, u kterých jsme předpokládali, že budou naopak vytvářet ten pocit velkolepé události, která se musí vidět v kině a ne na ni čekat až přijde do televize. Takže jsme udělali kompromis, ve kterém jsme poukázali na všechny obrazové i dějové prvky podpořené velkolepou hollywoodskou hudbou, která z celé kampaně měla udělat až společenskou událost a přilákat tak do kin co nejvíce diváků. Bohužel k tomu nedošlo.“³⁸

³⁸BROŽOVÁ, Michaela. Současný český filmový trailer [online]. (ALEXA, Libor, 2019 citovaný BROŽOVOU Michaelou, 2019, s. 23) Zlín, 2019 [cit. 2020-02-23]. Dostupné z: <<https://theses.cz/id/rcuz3j/>>. Bakalářská práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta multimediálních komunikací. Vedoucí práce Mgr. Markéta Dvořáčková.

3.5.1 Žánrová analýza

Ako som spomínala na začiatku mojej práce, žáner je vo väčšine prípadov trailerov esenciálny a rozhodujúci.

V tomto prípade ide podľa môjho názoru o film, ktorý má osloviť globálne a nešpecifikuje sa na jednu konkrétnu cieľovú skupinu. Divák má možnosť vybrať si z viacerých zobrazených prvkov, ktoré by mohli osloviť rozličné vrstvy. Pre mladých je to minimálne herecké obsadenie, basketbal, bujarejší život a láska, a pre starších to môže byť systém a obdobie, v ktorom sa film odohráva. Zároveň ženy vo filme nájdu lásku a cit a muži šport, ctižiadosť a cieľavedomosť.

Veľkoleposť a podobnosť traileru Hollywoodskym trhákom je tiež jeden z prvkov, ktorý poukazuje hlavne na univerzálnosť a všestrannosť filmu.

3.5.2 Naratívna analýza

Predtým, ako začne trailer rozprávať príbeh musí diváka zaháčkovať. Na to využíva scénu pred zápasom, ktorú využil aj v teaseri. In medias res sa dostávame do stredu diania a začíname sa pomaličky ale isto s filmom stotožňovať.

Prvý záber predstavuje veľkú myšlienku boja za nespravodlivosť, ktorá sa následne vyvíja počas celého traileru ako samostatný motív.

Obr. 22. Trailer k filmu Zlatý podraz – zaháčkovanie diváka skrz úvodnú scénu

Ďalej začína príbeh dávať úplne nový rozmer. Začíname chápať súvislosti cez hrdinu, Frantu. Jeho motivácia a vývin charakteru sa poporiadku odkrývajú cez jeho konanie a konanie ostatných postáv.

Vzťah otca so synom sme mali možnosť vidieť už pri teaseri, avšak v traileri je naň kladený väčší dôraz. Myslím si, že je tomu tak preto, lebo Libor Alexa chcel dotiahnuť do traileru niečo nové, čo sme zatiaľ nemali možnosť vidieť. Zaháčkovať diváka prostredníctvom načrtnutia konfliktného vzťahu.

„Dialogy syna s otcem mají nastínit jejich konflikt, aby tam vůbec nějaký konflikt byl. Celý film je až na zásadní věci málo konfliktní. Zároveň má přilákat mladé diváky, protože rozebírá vztahy rodičů a dospívajících. Měl by plnit funkci stotožnění se s hlavními hrdiny, kteří prožívají podobné starosti a trable.“³⁹

Obr. 23. Trailer k filmu Zlatý podraz – konflikt otca a syna

Postupne sa otvárajú a zatvárajú ďalšie a ďalšie motívy a linky figurujúce vo filme.

Za základné motívy považujem motív trénera Valenty, rodiny, nespravodlivosti osudu a basketbalu. Tieto linky rozprávajú príbeh a prinášajú nám informácie o deji, vzťahoch a charakteroch.

Ďalej sa paralelne vyvíjajú explicitne podané motívy, ktorými sú láska, priateľstvo a nádej, a teda motívy hodnôt a priorit, ktoré vyplývajú z celého filmu.

Ak by sme chceli detailnejšie rozobrať motívy, ktoré majú rozličnú štruktúru, bol by to napríklad motív nespravodlivosti osudu, motív trénera Valenty a motív lásky.

Nespravodlivosť osudu je budovaná postupne, počas celého traileru a teda na makroštruktúrálnej úrovni. Prvýkrát motív zasadzujeme do prostredia cez repliku : „Za ty, čo tu měli být.“ (00:04). V tomto momente exponujeme, že život nie je jednoduchý a ľahký, a obzvlášť nie vždy je spravodlivý. Niektorým hlavným hrdinom na zápase chýbal z dôvodu nám neznámeho, no vieme, že nespravodlivého. Druhý krát sa motív objavuje na 0:30 s replikou „Franto, bude válka. Všichni to říkají.“ V tomto momente vieme, že nespravodlivosť osudu je spojená s režimom a vojnou. Že všetci vedia, že vojna príde a nikoho neminie. „Replika nás zařazuje do prostředí, říká nám kde jsme.“⁴⁰

Posledný krát sa motív prelína s motívom rodiny : „Podívej se na naše táty. Co to tady s nima udělalo.“ Replika opäť veľmi silno odkazuje na moc ľudí a bezmocnosť iných.

³⁹ ALEXA, Libor. osobná komunikácia, [telefónický rozhovor], 17.12.2019

⁴⁰ ALEXA, Libor. osobná komunikácia, [telefónický rozhovor], 17.12.2019

Zároveň poukazuje na to, že ich najbližší, ich vzory sú tiež len ľudia a dajú sa zlomiť. Že nespravodlivosť osudu zasiahne každého.

Obr. 24. Trailer k filmu Zlatý podraz – 3 fázy motívu nespravodlivosti osudu

Druhý typ rozvíjania motívu je na mikro-štruktúrálnej úrovni. Taký je napríklad motív trénera Valenty, ktorý sa vyvíja konštantne a kaskádovito.

Zatiaľ čo v teaseri nám bola linka trénera zamlčaná – teraz tvorí veľkú časť. Dozvedáme sa viac o tom, ako tréner zomiera a prečo zomiera. Opäť je nám linka odhalená chronologicky bez väčších zmien v štruktúre filmu.

Od momentu, keď je motív trénera na-exponovaný nás nepustí až do významu motívu. Divák vníma motív neprestajne od 0:33 až do 0:55. Nie je prerušovaný inými motívmi. Počas uzavretého bloku sa divák dozvie kto je Valenta, prečo nemôže byť trénerom a aj to, kto bude jeho nástupcom.

„Tahle pasáž zachycuje prvky klasického Hollywoodu a možná až príliš dopodrobna vypráví dej. Jde o snahu co nejvíc zpřehlednit děj. Nejsou tady žádný jiný ambice než udělat to co nejpřehledněji. Až na začátek je celý trailer chronologickéj a v podstatě kopíruje linku filmu.“⁴¹

Obr. 25. Trailer k filmu Zlatý podraz – 3 fázy motívu trénera Valenty

Tretí typ rozvíjania motívu je podobný druhému. Tiež sa vyvíja na mikro-štruktúrálnej úrovni, a teda vo forme uzavretého bloku. Líšia sa však vo forme.

Motív lásky som zadefinovala ako explicitný motív, pretože nám je prezentovaný skrz titulok „Film o lásce“ (01:06). Divák tým pádom vie, na čo sa má sústrediť a nemusí tápať vo vlastných domnienkach. Ďalším rozdielom je naratívnosť. V motíve lásky vyslovená

⁴¹ ALEXA, Libor. osobná komunikácia, [telefonický rozhovor], 17.12.2019

narativnost' chýba. Ide skôr o nastolenie nálady a udržanie divákovej pozornosti skrz pútavé zamilované zábery, ktoré spolu tvoria peknú komplexnú mozaiku v časti traileru.

„Titulky vypráví něco o příběhu a zároveň přináší explicitně podané emoce, které nás mají přinutit něco cítit. Pomáhají odvyprávět příběh na co nejkratší ploše.“⁴²

Obr. 26. Trailer k filmu Zlatý podraz – explicitný motív lásky

Ďalším zaujímavým prvkom je rámeček, vytvorený tímovým pokrikom basketbalistov: „Holarijó!“ v prvom a poslednom zábere.

V prvom zábere máme možnosť vidieť mužov pred zápasom v šatni a v poslednom na zápase v hale. Tým pádom je to tiež v určitej forme motív, ktorý sa vyvíja. Jeho vývin má však podľa mňa predstavovať súdržnosť a fakt, že ľudia by mali držať spolu, a teda jednu z myšlienok filmu.

„Díky společnému pokřiku má celý trailer fungovat jako taková „zimomravka“. Má emočně naladit. Měla by v divákovi vyvolat pocit před soubojem, pocit spolupařičnosti a jednoty. Definuju ji jako bojovnickou, motivační řeč.“⁴³

Obr. 27. Trailer k filmu Zlatý podraz – rámeček traileru tvorený pokrikom „Holarijó!“

Všetky motívy majú svoje opodstatnenie ako vo filme, tak aj v traileri.

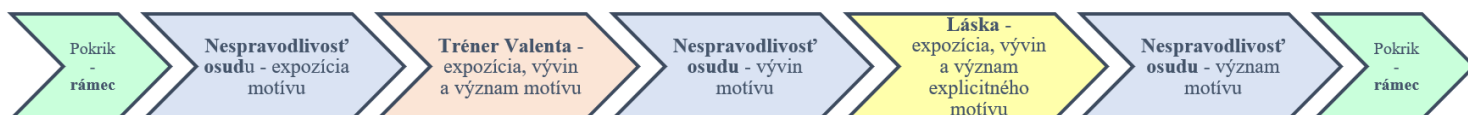
Trailer postupne graduje vo veľkolepý zážitok, ktorý nás láka do kina a prehovára nás, že film je presne to, čo chceme vidieť.

⁴² ALEXA, Libor. osobná komunikácia, [telefonický rozhovor], 17.12.2019

⁴³ ALEXA, Libor. osobná komunikácia, [telefonický rozhovor], 17.12.2019

„Já tomu říkám teorie zužujícího se hrdla. Jako láhev od šampusu. Ta je vespod široká a pak se zužuje a zužuje. Nakonec přijde k nejužšímu bodu, kdy se uvolní zátka a všechno se rozprskne. Začíná to pozvolna, šponuje se to a na konci je nějaký uvolnění. Vnímám to jako základní dramaturgický rámeček při tvorbě traileru.“⁴⁴

Celkový zážitok je veľkolepý a určitým spôsobom nám „pripomína“ časy, ktoré sme vlastne nezažili a slová Libora Alexu veľmi adekvátne vystihujú celkový dojem z traileru k filmu. „Trailer k filmu Zlatý podraz je klasickej Hollywoodskej trailer se vším všudy. Se vším patosem, ktorej dělá z onoho filmu veľkou událost. Není to žádnéj malinkej film natočenej na kolien, sestříhanej v obýváku. Je to prostě veľkej biják.“⁴⁵

Graf 7. Trailer k filmu Zlatý podraz – časová os motívov v traileri

⁴⁴ ALEXA, Libor. osobná komunikácia, [telefonický rozhovor], 17.12.2019

⁴⁵ ALEXA, Libor. osobná komunikácia, [telefonický rozhovor], 17.12.2019

4 KOMPARAČNÁ ANALÝZA

Z analyzovaných trailerov som zistila, že najdôležitejším a najrozhodujúcejším prvkom pri jeho strihu je žáner. Žáner udáva formu, výber hudby a náladu, ktorým sa podriaďujú temporytmus, odhaľovanie charakterov a vzťah sujetu a fabule v porovnaní s filmom.

Každý trailer má pri strihu iné kritériá, iné požiadavky od producenta alebo režiséra, iný čas na spracovanie a hlavne iný príbeh.

Ak by som chcela moje analýzy zovšeobecniť a vytvoriť pomyselnú štruktúru traileru, tak by aj tak nikdy nebola presnou a nesedela na každý trailer. Myslím si však, že v každom traileri sú naozaj náležitosti, bez ktorých by nefungoval. Priemerný trailer začína expozíciou žánru, hrdinov a témy. Pokračuje nastolením prvých prekážok, ktoré musí hrdina zvládnuť a predstavením vzťahov, ktoré sa budú počas filmu vyvíjať. Ďalej sa zobrazia problémy a komplikácie, ktoré môžu nastať a potom môže trailer konečne vyvrcholiť a zanechať otvorené témy a nezodpovedané otázky. Zároveň by nikdy nemal vyzradiť hlavnú myšlienku a hlavnú zápletku.

Čo však v traileroch nie je striktne dané, a čo naozaj závisí od žánru, zámeru a strihača je práca so sujetom a fabulou. Niektoré trailery bývajú postavené zväčša na nenaratívnom zoskupení silných momentov, ako napríklad trailer k filmu *První akční hrdina*. Iné zas pracujú s príbehmi na mikro-štruktúrálnej úrovniach a nedovolia divákovi nazrieť pod povrch zápletky. Len mu určitým spôsobom sprostredkujú malé časti, ktoré tvoria akúsi mozaiku, čo môžeme vidieť v traileri k filmu *Svět podle Daliborka*. Potom sú také, ktoré pracujú s príbehom ako celkom a snažia sa divákovi sprostredkovať čo najviac a zároveň čo najmenej. Takými sú práve dva trailery mojich analýz k filmom *Zlatý podraz* a *Nepravděpodobná romance*. Myslím si však, že ak ide o trailer k umeleckému filmu, tak pravidlá neexistujú. Tak tomu bolo aj v prípade traileru k filmu *Já, Olga Hepnarová*, ktorý ako jediný nevyužíval na svojej ploche odhaľovanie postáv a takzvaný cast-run, alebo predstavenie hercov vo svojich rolách. Podľa môjho názoru a úsudku je tomu tak preto, lebo by sa veľmi ubralo z umeleckosti celého traileru.

Každý film je jedinečný a trailer by vždy mal odzrkadľovať jeho unikátnosť. Preto si myslím, že tvorba trailerov nielen, že nemôže byť braná ako podradná, ale práve naopak by mala byť vyzdvihovaná.

III. PROJEKTOVÁ ČASŤ

5 STRIH VLASTNÉHO TRAILERU K FILMU PRVNÍ AKČNÍ HRDINA

Praktická část mojej bakalárskej práce sa mi podarila uskutočniť vďaka Liborovi Alexovi. Bol mi sprístupnený materiál k filmu *První akční hrdina* v podobe štyroch stôp, s ktorými som mohla pri strihu pracovať. Vizuálna stopa celého filmu a tri zvukové stopy pozostávajúce z hovoreného slova, ruchov a hudby. Hudba z filmu bola jediná hudba, ktorú som mohla pri strihu použiť, ak by sa nakoniec produkcia rozhodla môj strih prezentovať ako fanúšikovské video.

Na základe mojich doterajších analýz strihu a procesu uvažovania pri tvorbe traileru som sa rozhodla aplikovať všetky poznatky na konkrétny strih. Chcela by som využiť definovanú štruktúru traileru ako šablónu a postupovať podľa bodov, ktoré sa v traileroch k akčným filmom nachádzajú.

Z pozorovania trailerov vo všeobecnosti a z načítania odbornej literatúry som prišla na všestranne použiteľnú štruktúru traileru akčných filmov, ktorú som pri strihu použila.

Trailer akčného filmu by mal hneď na začiatku, v úvode zaháčkovať diváka. Predstaviť mu situáciu a udeliť temporytmus, v ktorom sa obyčajne udrží celý trailer. Ďalej je dôležité definovať žáner filmu a jeho tému. Zvyčajne sa tak deje skrz repliky postáv, ktoré môžu ale nemusia byť predstavené. Potom nasleduje vymedzenie a expozícia prekážok. Ak boli predstavené postavy trailer si môže dovoliť exponovať hlavného antagonistu a to prevažne prostredníctvom komplikácií a prekážok, ktoré sťažujú hrdinom ich situáciu. Počas celého traileru je veľmi dôležitý hudobný sprievod, ktorý svojou dynamikou graduje až k vyvrcholeniu traileru. Pred vyvrcholením je podstatné vytvoriť montáž najsilnejších momentov z filmu, ktoré diváka držia v napätí a privolajú ho do kina.

Vďaka analýze viacerých trailerov som si uvedomila akou väzbou by mal byť trailer vo všeobecnosti stavaný. Rozbory mi veľmi pomohli pri strihu mojej verzie, avšak častokrát som vsadila aj na vlastnú intuíciu.

Oficiálny trailer k filmu, ktorý strihal Libor Alexa som videla až po dokončení mojej verzie a učinila som tak z dôvodu objektivity pri strihu, pretože som nechcela, aby ma pôvodný strih nejakým spôsobom ovplyvnil.

5.1 Explikácia a analýza postupu práce pri strihu traileru k filmu První akční hrdina

Z filmu První akční hrdina som mala po pozretí príjemný pocit a taký som chcela docieliť aj v traileri. Chcela som zaujať diváka bez toho, aby som vyzradila pointu.

Pri strihu som postupovala podľa pomyselnej šablóny, ktorú som si stanovila. Trailer som strihala chronologicky – od úvodnej scény po záverečnú.

Na začiatku som si vytvorila umelý rytmus z ruchovej zložky zvukov, ktorý mal udávať temporytmus celému traileru. Zobrala som zvuk výstrelu zbrane, explózie a zabodnutia nožu do brucha. Podarilo sa mi tak vytvoriť trojštvrťový takt, ktorý sa však ukázal pri strihu nefunkčný. Uvedomila som si, že hudba, ktorá mi bola k dispozícii bola v štvorštvrťovom takte a tým pádom by som ju nemohla funkčne využiť.

Na vytvorenie rytmu som sa tým pádom rozhodla využiť najmä hudobnú zložku.

Prvý záber uvádza diváka do deja a pomáha mu pochopiť, o čo vo filme pôjde. Rozhodla som sa využiť záber s replikou : „Nastal čas vzít to do ruky jako režisér. Tak pojďme tvořit kinematografii.“ , po ktorej začína hrať hudba z filmu. Replika zaznie z úst režiséra, ktorý spolu s jeho programátorom sedia v programovacej miestnosti. Chcela som, aby divák hneď pochopil, že pôjde o akčný film, ktorý však bude niečím obzvláštny, niečím iný.

Obr. 28. Vlastný trailer k filmu První akční hrdina – expozícia traileru

Hudba nás následne tromi vstupmi vnesie do troch rôznych bojov a bitiek z celého filmu. Na chodbu, do garáže a do kancelárie. Tým pádom by mal divák začať aspoň trochu vidieť, kde sa film bude situovať, a že pravdepodobne pôjde o lokáciu na nejakom pracovisku. Všetky tri vstupy sú obrazovo podriadené zvuku a výbuchy, streľby a údery korešpondujú s rytmom hudby tak, aby bol na nich kladený ešte väčší dôraz. Využívala som vnútorný aj vonkajší rytmus vytvorený strihom a už spomínanými nárazmi a ranami.

Hudba po treťom vstupe doznieva a my máme pocit, že príde aj štvrtý vstup. Miesto toho sa však dostaví vtip v podobe nefungujúcej zbrane hlavného hrdinu. Tento záber som sa snažila využiť ako prvok zhodenia sentimentu, ktorý je posilnený o nasledujúcu repliku režiséra : „On mu tam nedal náboje.“ Pri akčných filmoch a traileroch je totižto veľmi dôležité nechať diváka oddýchnuť. Konštantný rytmus a neustále tempo sa môžu zliať do neformnej masy, ktorá v konečnom dôsledku spôsobí len zmätok. Tým sa ukončí prvá časť traileru, ktorej úlohou bolo uviesť diváka do deja, veľmi stručne načrtnúť tému, figurujúce postavy a samozrejme žánr filmu.

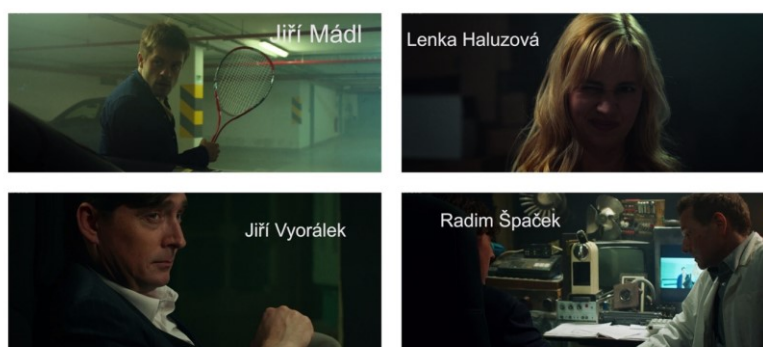
Obr. 29. Vlastný trailer k filmu *První akční hrdina – zhodenie sentimentu*

Druhá časť začína opäť záberom v štúdiu, kde sa nachádza režisér a programátor, ktorá sa však plynule prenáša na bojisko, kde si hrdinovia vymieňajú repliky : „J sme to podĎlali, vid’?“ a „My, jo? Tys to podĎlal!“ Týmto dialógom som chcela začať druhú pasáž, avšak s postupným nástupom, ktorým sa pomaly dostávame naspäť do deja. Zároveň som záber využila, aby divák pochopil, že hlavný hrdina v skutočnosti asi žiadnym hrdinom nebude. Je to len obyčajný mladý muž, ktorý vyzerá, že ani poriadne nevie, čo robí. Záber je zakončený výkrikom : „Lenko, zdrhej!“, ktorý diváka opäť o niečo obohatí. V tomto prípade je to informácia, že film nebude mať len plochu akčnej komédie, ale bude v ňom pravdepodobne prítomná aj láska, prípadne aspoň snaha o záchranu bezmocnej ženy. Po replike sa trailer dostáva do akčnej časti druhej pasáže.

Opäť ide o strih zväčša akčných scén v tempe s dôrazmi na konkrétnych miestach. Využila som druhú hudbu, ktorú mi bolo umožnené použiť. Tiež je to melódia so štvorštvrtovým taktom a zhodnou rýchlosťou, a tak sa nijak radikálne neporuší rytmus, ktorý bol vytvorený na začiatku.

Rozdiel oproti prvej časti traileru je v tom, že akčné scény v tomto prípade neexponujú lokácie, ale charaktery. Vždy sa objaví akčná scéna s jednou postavou a potom nasleduje úzky záber, väčšinou polo-celok alebo polo-detail, kde je vyobrazené meno herca. Týmto

spôsobom som sa rozhodla už detailnejšie predstaviť charaktery a ich hercov. Prvého som vybrala Jiřího Mádlu, ktorý predstavuje hlavnú postavu, protagonistu, po ňom nasleduje Lenka Haluzová, jeho potenciálna priateľka, a na koniec kratšie uvedenie Václava Vorlíčka a Radima Špačka. Ich postavám som sa rozhodla udeliť menší dôraz, pretože aj keď sa vo filme nachádzajú približne rovnaký čas, tak výraznejšími charaktermi sú podľa mojej diváckej skúsenosti Jiří a Lenka. Práve toto je jeden z intuitívnych bodov, ktoré môj trailer nesie.

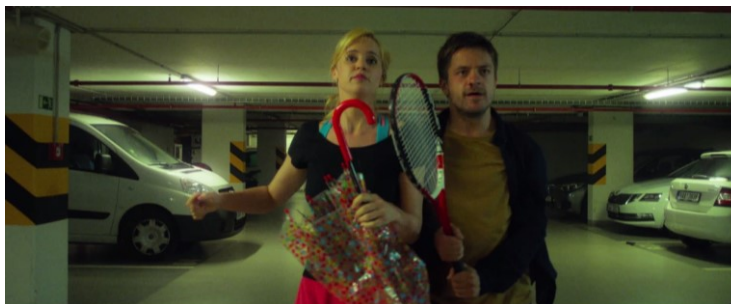
Obr. 30. Vlastný trailer k filmu První akční hrdina – menovačka

Posledná tretia časť traileru sa mi stavala najjednoduchšie. Podobne ako v druhej časti, aj tu pracujem s pomalším nástupom. Cez repliku Jirky : „Jdu si pro vás.“ sa snažím vyviest' diváka z omylu, do ktorého som ho na začiatku schválne uviedla. Snažím sa ho vyviest' z omylu, že náš hrdina nie je skutočne hrdinom. Tým pádom sa Jirkov charakter počas celého traileru postupne, avšak jasne vyvíja. Je na neho kladený najväčší dôraz, pretože je vo filme najsilnejším hýbateľom celého deja a zároveň pretože je hlavným hrdinom.

Obr. 31. Vlastný trailer k filmu První akční hrdina – vyvedenie diváka z omylu

Po jeho replike som opäť, do tretice, využila akčné scény a hudbu. Tu však ako prostriedok gradácie pred samotným veľkolepým vyvrcholením. Ide o temporytmický prierez najakčnejšími a „najbolestivejšími“ scénami, ktoré dosahujú kulminálny bod zas a znova cez hlavného hrdinu, Jirku, zasadzujúc víťazoslávny úder.

Obr. 32. Vlastný trailer k filmu První akční hrdina – vyvrcholenie

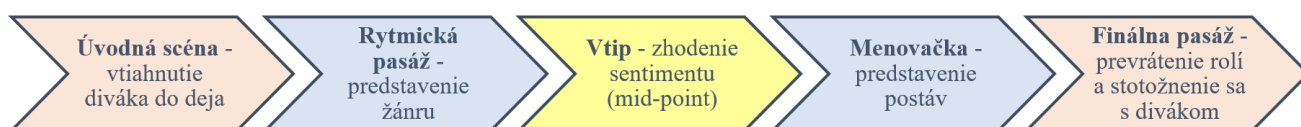
Po veľkom finále spravidla nasleduje názov filmu a ostatné nenaratívne a formálne náležitosti. Ja som sa však rozhodla dať Jirkovi na konci ešte jedno, posledné slovo.

Po jeho údere sa vracia na scénu, presne tam, kde odkazoval tvorcom, že si po nich ide, a má pre nich ešte jeden odkaz : „Nikdy si nezahrávejte se cinefillem.“ Ako reakciu na jeho slová strihám späť do štúdia na nechápavých filmárov, ktorých na úplný záver označí ako „Šmejdi.“ Celá situácia vyústi do absurdity. Tým som chcela otočiť role, ktoré som si na začiatku zadefinovala úplne opačne. Superiórnymi mali byť tvorcovia filmu a Jirka mal predstavovať úlohu bábky, s ktorou je možné si zahrávať, avšak na konci je skutočnosť diametrálne odlišná.

Obr. 33. Vlastný trailer k filmu První akční hrdina – prevrátenie rolí

Finále traileru je zakončené názvom filmu, po ktorom nasleduje klasický cliffhanger z prostredia štúdia. „No do háje. Vidíte, co jste spôsobil. Teďka to bude nejaká úplně nesrozumitelná umělecká kravina o akčním hrdinovi, který si povídá se svým tvůrcem. Paráda.“ Danú repliku som vybrala pretože krásne zaobaľuje nie len trailer, ale aj celý film. Možno by som ho prirovnala k záchrannému lanu. Ak sa divák náhodou z traileru nedozvie informácie, ktoré by chcel vedieť, tak mu to posledná veta pomôže pochopiť. Zároveň sa divák možno stotožní s programátorom, ktorí mu hovorí z duše. Nie je predsa nič lepšie, ako keď je vám postava blízka. Či už osobnostne, morálne, alebo názormi, ktoré prezentuje. Po cliffhangeri nasledujú klasicky produkčné a distribučné logá, dátum premiéry a billing block.

Graf 8. Vlastný trailer k filmu *První akční hrdina* – časová os traileru

5.2 Komparácia originálneho traileru s vlastným strihom

V tejto kapitole rozoberiem podobnosti a odlišnosti originálneho traileru k filmu *První akční hrdina*, ktorý som podrobila analýze v druhej časti mojej práce, a mnou postrihaného traileru.

Ako som spomínala na začiatku projektovej časti, oficiálny trailer som videla až po strihu. Aj keď som pri strihu chvíľu tápala a nevedela uchopiť formu traileru, v konečnom dôsledku som rada, že som sa tak rozhodla. Inšpiráciou mi boli všetky doteraz videné akčné trailery.

Z môjho uhla pohľadu v porovnaní s originálnym trailerom od Libora Alexu, ktorý som rozoberala v analytickej časti mojej práce, mám pocit, že pôvodný trailer dával určite väčší dôraz aj na obsahovú časť. Mojm cieľom pri strihu bolo zvýraznenie najmä formálnej stránky a tú obsahovú som jemne odsunula do úzadia. Učinila som tak preto, lebo som si chcela vyskúšať strih traileru podľa mnou definovanej univerzálnej šablóny, kde som zistila, že pri akčných filmoch ide v traileri predovšetkým o akčnosť.

Podobnosti, ktoré som v traileroch našla sú tie základné prvky, ktoré k žánru jednoducho patria. Akčnosť a vystavanie traileru temporytmicky s hudobným sprievodom boli rozhodujúcimi ako v mojom strihu, tak aj v strihu Libora Alexu.

Libor Alexa na druhé straně viděl podobnosti a odlišnosti v jiných pasážích.

„Mám pocit, že Tvůj trailer vypadá jako úplně běžnej český trailer. Nemá to žádný extra velký problémy, dalo by se to samozřejmě vylepšit, ale určitě to má budoucnost a dal by se z toho nějakým zásahem udělat slušnej výsledek.

Dobře cítíš temporytmus, jako například při kombinaci prostorů. Použila jsi i záběry, které jsme my nevyužili a fungují, co mě příjemně překvapilo. Zároveň nejsilnější část Tvého traileru je právě třetí část, která začíná replikou „Jdu si pro vás.“. Funguje jako nějaký dělítko. Líbí se mi členění na kapitoly a Tvůj výběr hudby.

Na druhé straně by bylo potřeba předělat začátek. Zbytečně prozrazuješ zápletku filmu, kterou v podstatě divák z traileru ani nepochopí. „Menovačku“ máš někde v půlce a já sám bych ji dával až někde za půlku a spíš bych ji nakoncentroval. Zároveň využití repliky se cinefillem jsem si já osobně zakázal. Zbytečně se tím vytahuješ na diváka, kterého pak můžeš urazit tím, že slovu nebude rozumět.

Při našem střihu jsme se vedli otázkama, které jsme si na začátku stanovili a vedli nás k tomu, jak to udělat. To znamená, že jsme si řekli základní věci : Budem maskovat, že je to malej film a pokusíme se vytvořit pocit, že je to velkej film. To jsme vybudovali pomocí odvážný hudební složky v podobě *Prodaný nevěsty*. Dále jsme uvažovali nad koncovým konzumentem celé věci a snažili jsme se uvažovat nad potenciálním divákem, zatím co ty jsi to stavěla spíše jako atrakci. Je to jízda, akční nářez.

Bez toho, aby jsi si kládla podobný otázky jako my a snažila jse zamlčovat a zveličovat, jse ti pomocí atraktivních záběrů podařilo vytvořit hezkou kvalitní střihovou montáž.⁴⁶

---

⁴⁶ ALEXA, Libor. osobná komunikácia, [telefonický rozhovor], 17.12.2019

ZÁVER

Teoretická bakalárska práca Analýza trailerov strihača Libora Alexu a proces uvažovania pri ich tvorbe má za cieľ analyzovať konkrétne trailery s rôznymi špecifikáciami, porovnať prístup pri strihu a využiť nadobudnuté poznatky z analýz k strihu vlastnej verzie traileru k filmu *První akční hrdina*.

Trailer je sám o sebe konkrétne médium, ktoré podlieha vlastným pravidlám čiastočne prebratých z filmu ako takého. Má svoju štruktúru, zaužívané prvky, stanovenú dĺžku a osobitý charakter.

Téza 1. Pri strihu traileru sú esenciálnymi prvkami najmä žáner filmu a temporytmus sa v mojej práci potvrdila. Žáner na základe mojich analýz označujem ako prvok, ktorý udáva smer, akým sa trailer bude uberať. Súvisí s cieľovou skupinou, na ktorú je film smerovaný a pomáha ukorigovať reč a spôsob predávania informácií divákovi. Udáva temporytmus, ktorý s ním priamo súvisí a snaží sa čo najlepším spôsobom naladiť potenciálneho diváka do nálady a prostredia onoho filmu.

Téza 2. Trailer využíva obdobnú trojaktovú štruktúru ako film. Výraznejšie odchýlky však nastávajú v treťom akte – rozuzlení.

Postupným nadobúdaním informácií a vytváraním analýz sa môj názor na druhú tézu začínal pomaly meniť. Trailer síce vo väčšine prípadov pracuje s trojaktovou štruktúrou, avšak tá je tvorená vlastnými pravidlami. Zatiaľ, čo vo filme sa v expozícii divák zoznamuje s prostredím a postavami, v traileri ide skôr o naladenie sa na žáner a štruktúru filmu. Konfrontácia v traileri je porovnateľná s konfrontáciou filmovou, kedy ide o predávanie podstatných informácií divákovi a hlbšieho zasadzovania príbehu do prostredia. Rozuzlenie vo filme predstavuje zodpovedanie všetkých otázok a v traileri veľkolepý záver s veľkým otáznikom. Štruktúru traileru teda tiež považujem za trojaktovú, s rôznymi podkapitolami, avšak jej podstata nie je s filmovou trojaktovou štruktúrou totožná.

Téza 3. Práca so sujetom a fabulou, a teda s odhaľovaním informácií divákovi je pri každom traileri individuálna bola práve tézou, ktorú je možné z môjho uhla pohľadu potvrdiť viac-menej vďaka výberu trailerov zasadených do odlišných žánrov, rozmanitých foriem a špecifických kategórií. Keďže výber trailerov v mojej práci predstavoval zmes heterogénnej produkcie súčasnej doby a každý jeden trailer reprezentoval zástupcu určitej skupiny filmov a trailerov, podarilo sa mi poukázať na odlišnosti a podobnosti, ktoré sa v traileroch vo všeobecnosti nachádzajú a opakujú. Práca so sujetom a fabulou je

individuálna ako vo filme, tak aj v traileri. Existujú trailery, ktoré kopírujú štruktúru filmu a svojím odhaľovaním informácií veľakrát vyzradia kompletný dej bez nezodpovedaných otázok. Sú však prípady trailerov, ktoré naopak so sujetom a fabulou pracujú veľmi opatrne a divákovi dovoľia nahliadnuť pod povrch zápletky len zľahka.

Téza 4. Aj napriek istým spoločným dramaturgickým, naratívny a štruktúrnym prvkom pri väčšine súčasných filmových trailerov nie je možné presne stanoviť ich unifikovanú podobu – trailer ako prostriedok kreatívneho vyjadrenia.

Na základe všetkých poznatkov, ktoré som vďaka bakalárskej práci nadobudla sa štvrtá, posledná téza stala sumarizáciou vedomostí a informácií, ktoré z práce vyplývajú. Trailer je sebestačná obsahla jednotka, ktorá má svoje pravidlá. Ako prostriedok kreatívneho vyjadrenia je trailer nezávislý formát bez unifikovanej podoby, ktorý sa neustále vyvíja a naberá na svojej dôležitosti.

Pri strihu traileru je teda najdôležitejšie odosobniť sa od filmu a stať sa potenciálnym divákom, ktorý trailer sleduje prvýkrát. Zároveň však dávať pozor na cieľovú skupinu a žáner filmu, a pritom neškatuľkovať výslednú formu do uzavretej podoby. Avšak najpodstatnejšie je popritom všetkom vyzdvihnúť najefektnejšie, najzamilovanejšie a najpríťažlivejšie momenty, ktoré film predajú a pritiahnu ľudí do kín.

ZOZNAM POUŽITÝCH LITERÁRNÝCH ZDROJOV

1. JOHNSTON, Keith M. *Coming soon: film trailers and the selling of Hollywood technology*. Jefferson, N.C.: McFarland, c2009. ISBN 978-0786444328.
2. KERNAN, Lisa. *Coming attractions: reading American movie trailers*. Austin: University of Texas Press, 2004. ISBN 0292705581.
3. KERRIGAN, Finola. *Film marketing*. Second edition. New York: Routledge, 2017. ISBN 9781138013360.
4. LABÍK, Ľudovít. *Dramaturgia strihovej skladby: horizontálna a vertikálna štruktúra filmového príbehu*. Zlín: VeRBuM, 2013. ISBN 978-80-87500-30-9.

ZOZNAM POUŽITÝCH ZDROJOV

1. ALEXA, Libor. *Seznam trailerů k vaší bakalářské práci*. [elektronická pošta]. Správa pre : LIŠČÁKOVÁ, Romana. 17.10.2019. [cit. 2019-12-17]. Osobná komunikácia.
2. ALEXA, Libor. osobná komunikácia, [telefonický rozhovor], 17.12.2019
3. BROŽOVÁ, Michaela. *Současný český filmový trailer* [online]. Zlín, 2019 [cit. 2020-02-23]. Dostupné z: <<https://theses.cz/id/rcuz3j/>>. Bakalářská práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta multimediálních komunikací. Vedoucí práce Mgr. Markéta Dvořáčková.
4. DISTEFANO, Daniel. *A Brief History of Film Trailers* [online]. 2015, 1.júl [cit. 2020-08-03]. Dostupné z: <https://sites.lsa.umich.edu/mqr/2015/07/a-brief-history-of-film-teasers-or-turns-out-this-post-is-not-about-peter-orner/>
5. LAFOLLETTE, Josh. *The History Of Movie Trailers*. *Odyssey* [online]. Judson University, 2016, 21.november [cit. 2020-08-02]. Dostupné z: <https://www.theodysseyonline.com/the-history-of-movie-trailers>
6. SERAFINO, Jay. *Why Are Movie Previews Called 'Trailers'?* [online]. 2016, 1.september [cit. 2020-08-03]. Dostupné z: <https://www.mentalfloss.com/article/83734/why-are-movie-previews-called-trailers>
7. THURBER, John. *Andrew Kuehn, 66; Flm Advertiser Revolutionized Motion Picture Trailers* [online]. 2004,1.február [cit. 2019-12-17]. Dostupné z: <https://www.latimes.com/archives/la-xpm-2004-feb-01-me-kuehn1-story.html>

ZOZNAM POUŽITÝCH A CITOVANÝCH ZDROJOV TRAILEROV

1. *Já, Olga Hepnarová* [online]. [cit. 2020-08-03]. Dostupné z:
<https://www.csfd.cz/film/316579-ja-olga-hepnarova/vidoa/>
2. *Nepravděpodobná romance* [online]. [cit. 2020-08-03]. Dostupné z:
<https://www.csfd.cz/film/342957-nepravdepodobna-romance/vidoa/>
3. *Svět podle Daliborka* [online]. [cit. 2020-08-03]. Dostupné z:
<https://www.csfd.cz/film/155042-svet-podle-daliborka/vidoa/>
4. *První akční hrdina* [online]. [cit. 2020-08-03]. Dostupné z:
<https://www.csfd.cz/film/516909-prvni-akcni-hrdina/vidoa/>
5. *Zlatý podraz* [online]. [cit. 2020-08-03]. Dostupné z:
<https://www.csfd.cz/film/545903-zlaty-podraz/vidoa/>

ZOZNAM OBRÁZKOV

<i>Obr. 1. Trailer k filmu Já, Olga Hepnarová – zaháčkovanie diváka .....</i>	25
<i>Obr. 2. Trailer k filmu Já, Olga Hepnarová – snaha Olgy o ovplyvnenie diváka .....</i>	26
<i>Obr. 3. Trailer k filmu Já, Olga Hepnarová – vytváranie komplexného obrazu o Olge skrz ostatné postavy.....</i>	27
<i>Obr. 4. Trailer k filmu Já, Olga Hepnarová – rapidmotnáž Olginej tváre .....</i>	27
<i>Obr. 5. Trailer k filmu Já, Olga Hepnarová – idúce vozidlo počas Olginho komentáru ....</i>	27
<i>Obr. 6. Trailer k filmu Já, Olga Hepnarová – Olgine priznanie k vražde .....</i>	28
<i>Obr. 7. Trailer k filmu Já, Olga Hepnarová – posledný záber z traileru .....</i>	29
<i>Obr. 8. Trailer k filmu Nepravdopodobná romance - titulky.....</i>	30
<i>Obr. 9. Trailer k filmu Nepravdopodobná romance – obrazová sekvencia prvej časti traileru .....</i>	32
<i>Obr. 10. Trailer k filmu Nepravdopodobná romance – emočné vyvrcholenie druhej časti traileru .....</i>	33
<i>Obr. 11. Trailer k filmu Nepravdopodobná romance – Erikino konštantné kráčanie.....</i>	33
<i>Obr. 12. Trailer k filmu Nepravdopodobná romance – posledný záber zobrazujúci obe hrdinky .....</i>	34
<i>Obr. 13. Trailer k filmu Svět podle Daliborka – úvodná scéna zasadzujúca diváka do prostredia.....</i>	36
<i>Obr. 14. Trailer k filmu Svět podle Daliborka – motív rannej rutiny.....</i>	37
<i>Obr. 15. Trailer k filmu Svět podle Daliborka – motív nacizmu .....</i>	37
<i>Obr. 16. Trailer k filmu Svět podle Daliborka – fotografie využité ako pozvánka do kina .</i>	38
<i>Obr. 17. Trailer k filmu Svět podle Daliborka – výzva k diskusii k filmu.....</i>	38
<i>Obr. 18. Trailer k filmu První akční hrdina – zaháčkovanie diváka a expozícia traileru... </i>	40
<i>Obr. 19. Trailer k filmu První akční hrdina –odhalenie charakteru hlavného hrdinu.....</i>	41
<i>Obr. 20. Trailer k filmu První akční hrdina -menovačka .....</i>	41
<i>Obr. 21. Trailer k filmu První akční hrdina – pozvánka do kina a názov filmu.....</i>	42
<i>Obr. 22. Trailer k filmu Zlatý podraz – zaháčkovanie diváka skrz úvodnú scénu.....</i>	44
<i>Obr. 23. Trailer k filmu Zlatý podraz – konflikt otca a syna .....</i>	45
<i>Obr. 24. Trailer k filmu Zlatý podraz – 3 fázy motívu nespravodlivosti osudu .....</i>	46
<i>Obr. 25. Trailer k filmu Zlatý podraz – 3 fázy motívu trénera Valenty .....</i>	46
<i>Obr. 26. Trailer k filmu Zlatý podraz – explicitný motív lásky.....</i>	47
<i>Obr. 27. Trailer k filmu Zlatý podraz – rámeček traileru tvorený pokrikom „Holarijó!“ .....</i>	47
<i>Obr. 28. Vlastný trailer k filmu První akční hrdina – expozícia traileru .....</i>	52
<i>Obr. 29. Vlastný trailer k filmu První akční hrdina – zhodenie sentimentu .....</i>	53
<i>Obr. 30. Vlastný trailer k filmu První akční hrdina – menovačka.....</i>	54

Obr. 31. Vlastný trailer k filmu První akční hrdina – vyvedenie diváka z omylu.....54
Obr. 32. Vlastný trailer k filmu První akční hrdina – vyvrcholenie 55
Obr. 33. Vlastný trailer k filmu První akční hrdina – prevrátenie rolí 55

ZOZNAM GRAFOV

<i>Graf 1. Trailer k filmu Já, Olga Hepnarová – časová os traileru.....</i>	<i>29</i>
<i>Graf 2. Trailer k filmu Nepravděpodobná romance – časová os titulkovej zložky v traileri .....</i>	<i>31</i>
<i>Graf 3. Trailer k filmu Nepravděpodobná romance – časová os zvukovej zložky v traileri</i>	<i>31</i>
<i>Graf 4. Trailer k filmu Nepravděpodobná romance – časová os obrazovej zložky v traileri .....</i>	<i>34</i>
<i>Graf 5. Trailer k filmu Svět podle Daliborka – časová os motívov v traileri .....</i>	<i>39</i>
<i>Graf 6. Trailer k filmu První akční hrdina – časová os traileru .....</i>	<i>43</i>
<i>Graf 7. Trailer k filmu Zlatý podraz – časová os motívov v traileri.....</i>	<i>48</i>
<i>Graf 8. Vlastný trailer k filmu První akční hrdina – časová os traileru.....</i>	<i>56</i>